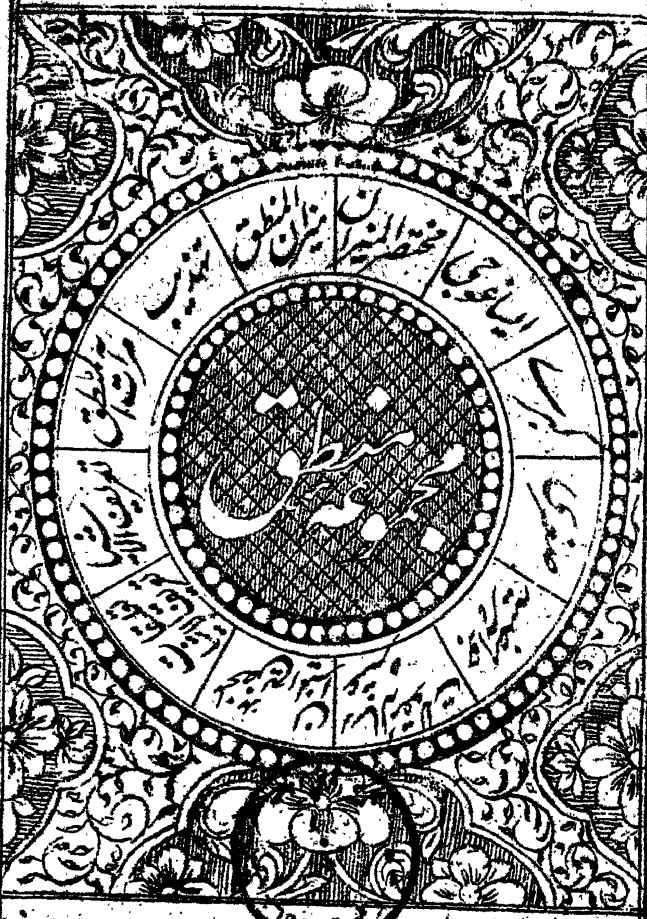

صنعت کمالی که در کمالی از هنرین
بجزون کمالی که در کمالی از هنرین

در این کتاب می نویسند که هر کس
در این کتاب می نویسند که هر کس

اطلاع بندوبست

عین علم میں اس علم کو جو کہ کتاب کی شرح و تفسیر کے لئے مصنف نے اپنے ہاں مندرجہ ذیل کتب ہر ایک کے معنی کو حتمی و قاطع سے دل سے لے کر لے کر بیان کیا ہے اور اس سے مشاعرہ و ملائحت سے نشانگان عملی حالات کتب کے معلوم فرما سکتے ہیں قیمت بھی ارزان ہے اس کتاب کے ٹیٹل پتہ کے تین صفحہ سادہ ہیں کتب منطق اور کتب حکمت و کتب علم کلام و کتب معانی و بیان و کتب نحو و لغت صرف درج کر کے ہیں تاکہ جس فن کی یہ کتاب ہے اس فن کی اور بھی کتب موجودہ مارخانہ سے قدر دانوں کو آج ہی کا ترجمہ حاصل ہو سکے۔

کتب منطق

شرح تہذیب - عربی عمدہ و نادر کتاب
 از تصنیفات عبد اللہ زیدی سی بجواشی
 مولانا عبدالحمید المعنی مع شرح ضابطہ از مولوی
 عبد الجلیل و مولانا مفتی سعد اللہ دوانا بالفتح
 و مولانا شیخ الاسلام۔
 ایضاً - فارسی کی کتاب کتاب
 از مولوی محمد اسلم حاصل المتن محشی۔
 پہلیع المیزان - مصنفہ مولوی عبداللہ
 بن المدد و عمداً ہی۔
 قال اقول - شرح ایسا غوجی کی ہے جو مصنفہ
 او شہداء زید المرہی ہے۔
 اقول بی منطق - مصنفہ ملا قطب الدین برسی کا کتاب
 قیومی۔ از میر سید شریف علامہ۔
 رسالہ ایضاً حاکم و سیمو پتہ جو کتب منطق
 یہ حاشیہ قطبی کا ہے۔
 حاشیہ عبد الجلیل - بر قطبی و میر قطبی۔
 از ملا عبدالحمید۔
 شرح سلم - قاضی مبارک - مع۔
 منہات شرح اسلمی قاضی مبارک۔

مصنفہ قاضی محمد مبارک۔
 منہیات شرح سلم۔ قاضی مبارک
 مصنفہ قاضی محمد مبارک۔
 ہدیہ المختاریہ - یہ شرح رسالہ عدد ہے۔
 منطقین
 مجموعہ حاشیہ میرزا بد ملا جلال
 مولوی عبدالحی و سی صاحب کتب معانی۔
 کتاب ہیں۔
 ۱۔ حاشیہ میرزا۔ یہ حاشیہ ہے۔
 محمد زید ہروری کا ہے جو محقق ملاحظہ دہانی پر
 ۲۔ ملاحظہ لک۔ یہ شریعت ملاحظہ دوانا
 کی ہے جس تہذیب پر جو تصنیفات ملاحظہ دوانا
 سے ہے۔
 ۳۔ التعلیق العجیب یہ حاشیہ شرح ملاحظہ دوانا
 کا ہے مصنفہ مولوی عبدالحمید۔
 ۴۔ القول المجرّب۔ یہ رسالہ تحقیق جلال مولف
 اور جلال بیضاویین ہے مصنفہ مولوی عبدالحمید۔
 حاشیہ میرزا بد ملا جلال۔ از بحر العلوم
 مولانا عبدالعزیز۔
 حاشیہ میرزا بد ملا جلال۔ از مفتی ظہور اللہ
 شرح سلم ملا عبدالحمید ہروری کے ہے
 مولانا عبدالحمید ہروری کے ہے

صنعت کرمین کا فضائل خلاصہ
بہ عنوان کرمین کا فضائل

در طبع میثاق کتب و مطبعہ
مقبولان کتب

Handwritten marginal notes at the top of the page, including phrases like "بسم الله الرحمن الرحيم" and other religious or philosophical text.

Handwritten text in the upper left quadrant, likely a preface or introductory section of the manuscript.

بسم الله الرحمن الرحيم

بهر آنکه هر چه در دین در آید اگر بنامی از حکم باشد آن را تصور خوانند چون
 و طهر الغر و طهر و حطاطا
 تشبیه انسان مثلاً و اگر با حکم باشد آنرا تصدیق خوانند چنانکه زید و یونس
 مثلاً و حکم نسبت امریت با امر بر وجه ایقاع و آنرا ایجاب خوانند چون
 لے ایقاع نسبت ۱۱
 کاتب است یا بر وجه امتزاع و آنرا سلب خوانند چون انسان کاتب است
 ای نسبت ۱۰
 هر گاه این تصور تصدیق اگر بیکی حاصل شود آنرا ضروری بویی خوانند چون تصور

Extensive handwritten marginal notes on the right side of the page, providing commentary or additional text related to the main content.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, continuing the commentary or providing further details.

انسان در نفس و بدن واجب است
و در جمیع اوقات شاکر و ذمیه است

و هر چه در آن است
در نفس و بدن واجب است
و در جمیع اوقات شاکر و ذمیه است

و هر چه در آن است
در نفس و بدن واجب است
و در جمیع اوقات شاکر و ذمیه است

چون ناشی و جنس اگر تمام مشترک نیست با همه شاکرات آن
 پس تحقیق او شامل است مرگ آن او بخون را
 جنس حیوانی چون حیوان اگر نسبت با شاکرات تمام مشترک باقی است
 خوانند چون جوهر که شکر است میان انسان و مجردات حیوانات و نباتات و اجزای
 و تمام مشترک نیست مگر نسبت با مجردات و مرتب و محتمل شود مگر آن که
 جنس قریب را با فصل قریب جمع کنی آنرا تمام خوانند چون انبساط مرگ را و اگر
 بعین با فصل قریب جمع کنی آنرا ناقص گویند چون تمام مرگ را و هر نگاه
 که در قریب با خاص جمع کنی آن را تمام گویند چون حیوان را که انسان
 را و اگر جنس بعین با خاص جمع کنی آنرا تمام خوانند چون تمام مرگ را انسان
 و همچنین اگر عرض عام را با خاص جمع کنی تمام خوانند چون عرض خاص را
 و همچنین اگر عرض عام را با خاص جمع کنی تمام خوانند چون عرض خاص را

بجودت و نسب در بدن نیست
 انسان بر همه اشیاء واجب است
 حیوان بر همه اشیاء واجب است
 جنس قریب بر همه اشیاء واجب است
 آن خاص بر همه اشیاء واجب است

صفت
 انسان بر همه اشیاء واجب است
 حیوان بر همه اشیاء واجب است
 جنس قریب بر همه اشیاء واجب است
 آن خاص بر همه اشیاء واجب است

و هر چه در آن است
در نفس و بدن واجب است
و در جمیع اوقات شاکر و ذمیه است

Handwritten marginal notes at the top of the page, including the word "صفا" (Safā) and other illegible script.

بگویند و فصل و حد را بیشتر در حقائق موجوده در خارج امکان سخن در حد
اعتبار نیز چون اطلاعات خاصه مثل کلمه و اسم و فعل و غیره در بی امکان
فصل در حقیقت و دلیل مایه تصدیق آفتابیه خوانند و قضیه بر
یکی جمله آن مرکب باشد و معرفه مثل الانسان کاتب و آنرا
موجبه خوانند و الانسان پس کاتب آن را سلبه خوانند و محکوم علیه
را در جمله موضوع خوانند و محکوم به اعمول و هم شرطیه متصله
آن مرکب باشد از دو قضیه میان ایشان حکم کرده باشد اتصال چون
کلمات همسایه کانها موجود و این را موجبه خوانند و یا هم

Extensive handwritten marginal notes on the right side of the page, containing detailed commentary and additional script.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, continuing the discussion or providing further examples.

لعل جهت مخالف است و در جهت مخالف است
در جهت مخالف است و در جهت مخالف است
در جهت مخالف است و در جهت مخالف است
در جهت مخالف است و در جهت مخالف است

موضوع شود محمول از آنرا کل اول گویند چون کل با کل
 کل بیج و اگر عکس این باشد کل بیج را گویند و این معنی طبع چون کل
 یعنی متوسط اگر متوسطی باشد دیگر محمول بود و اگر
 و کل بیج اجزای بیج و اگر متوسط محمول شود و از آنرا کل ثانی خوانند
 و کل نامی انسان بیج اجزای نامی ۱۲
 چون کل با وراثتی من ج افلاشی من بیج و اگر غیر من ج
 یعنی کل نامی انسان بیج اجزای نامی ۱۲
 شود و از آنرا کل ثالث گویند چون کل بیج بیج و اگر
 چون انسان بیج اجزای نامی ۱۲
 دلیل مرتب از متصله یا از منفصله آنرا قیاس استثنائی خوانند
 و از منفصله آن ویرا بود ۱۲
 چون کلماتی که در آنها انسانها کان حیوانا گفته انسان حیوان گفته لیکن
 فلیس ان شال منفصله تحقیق چون نه انما فی الزوج و اما فرد گفته زوج
 فلیس فرد لیکن زوج لیکن زوج فمؤرد گفته لیکن لیکن زوج
 یعنی فلیس فرد لیکن زوج لیکن زوج فمؤرد گفته لیکن لیکن زوج

و از آنجا که اولی است و در جهت مخالف است
 و از آنجا که اولی است و در جهت مخالف است
 و از آنجا که اولی است و در جهت مخالف است
 و از آنجا که اولی است و در جهت مخالف است

منه
 من و در باب اولی است و در جهت مخالف است
 من و در باب اولی است و در جهت مخالف است
 من و در باب اولی است و در جهت مخالف است
 من و در باب اولی است و در جهت مخالف است

این کلمات در جهت مخالف است
 این کلمات در جهت مخالف است
 این کلمات در جهت مخالف است
 این کلمات در جهت مخالف است

بدرنگه که در حصول صحت بسیار در نفس
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ

بدرنگه که در حصول صحت بسیار در نفس
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ

بدرنگه که در حصول صحت بسیار در نفس
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ

بسم الله الرحمن الرحيم

بدانکه آدمی را قوتیت دراکه تنقش میگردد در وی صحت بسیار

چنانکه در اینگونه لیکن آینه حاصل نشود مگر صحت و در قوت که

انسانی حاصل شود صورت صحت مستقولات محسوسات که یکی از

حسوسات است که آن با همه و شماره و فائده و است درک شود و مقبول

است که با اینها درک شود و هر صورتیکه در قوت مدرکه انسانی که آنرا

بدرنگه که در حصول صحت بسیار در نفس
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ

بدرنگه که در حصول صحت بسیار در نفس
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ

بدرنگه که در حصول صحت بسیار در نفس
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ

بدرنگه که در حصول صحت بسیار در نفس
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ
توجه مادی نفس است و نیست درنگ

و در صورتی که در آن نسبت که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است

و در آن نسبت که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است

چنین که این شخص یا انسان یا حیوان پس از آن نسبت و انحصار
 و انحصار یا بیجان یا تصدیر شد و استخراج نمیشود و در آن و در
 اینها تصویب و چون این در آن نسبت خیریت بخیر یا بیجاب یا
 نا حار است و در آن صورت که تصور شود که اگر محکوم علیه خوان
 صا در آن نوع اما وقوع نسبت محکوم به و محکوم علیه بر مصادق قبول فی تصور نسبت محکوم علیه خوان
 دوم تصور شود که اگر محکوم به به محکوم علیه نسبت بین آن که آن را
 نسبت حکمیه نمودند و در تصدیق با آنکه زید قائم است چاره از تصو
 زید که محکوم علیه است و از تصویب قائم که محکوم است و از تصور نسبت بین
 قائم که نسبت حکمیه است تا بعد از آن در آن نسبت چه بیجاب یا بیلیب
 شود پس تصدیق موقوف بر تصور محکوم علیه تصویب محکوم به و تصور

و در آن نسبت که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است

و در آن نسبت که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است
 که در آن نسبت است که در آن نسبت است

از آنکه در این صورت... نسبت به یکدیگر... فصلی است که در صورت یکی آنکه در حصول و آنچه در نظریه و...

نسبت به یکدیگر یکی یکم از این است... فصلی است که در صورت یکی آنکه در حصول و آنچه در نظریه و... نباشد چون تصور حرارت برود سیاهی و سفیدی مانند آن این... تصور ضروری خوانند و هم آنکه در حصول و احتیاج باشد نظریه فکری...

باید از آنکه در این صورت... نسبت به یکدیگر... فصلی است که در صورت یکی آنکه در حصول و آنچه در نظریه و... نباشد چون تصور حرارت برود سیاهی و سفیدی مانند آن این... تصور ضروری خوانند و هم آنکه در حصول و احتیاج باشد نظریه فکری...

کبریا

از آنکه در این صورت... نسبت به یکدیگر... فصلی است که در صورت یکی آنکه در حصول و آنچه در نظریه و... نباشد چون تصور حرارت برود سیاهی و سفیدی مانند آن این... تصور ضروری خوانند و هم آنکه در حصول و احتیاج باشد نظریه فکری...

از آنکه در این صورت... نسبت به یکدیگر... فصلی است که در صورت یکی آنکه در حصول و آنچه در نظریه و... نباشد چون تصور حرارت برود سیاهی و سفیدی مانند آن این... تصور ضروری خوانند و هم آنکه در حصول و احتیاج باشد نظریه فکری...

له یا را فاده مستند اولاد
دولت با درگاه او مستند اولاد

مطلق سانی تا حال را فاده مستند اولاد
کویسب ان را فاده مستند اولاد
چنانکه حال میشود در او مستند اولاد
بهن که در علم یا از علم او مستند اولاد
بهرستند اولاد او مستند اولاد

باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد

بالمفاظ و عبارات است ازین جهت و حسب بروی که نظر کنی حال الفاظ
 باعتبار است اولاد و برین معنی فصل دلالت بودن است چنانچه می که از علم او لازم
 است چنانچه می که از علم او لازم است چنانچه می که از علم او لازم است
 شیء سندی دیگر بر وجهیکه از علم او لازم است چنانچه می که از علم او لازم است
 وضع سببی است از سبب دلالت و تقاسم اللت حکم است در بر سبب است
 اول دلالت و تقاسم در وجهیکه از علم او لازم است در الفاظ باشد چون
 دلالت لفظی بر وجهیکه از علم او لازم است در الفاظ باشد چون دلالت
 و عقود اشارات و تقاسم است که از ایشان منم که در دوم
 دلالت است عقود اشارات و تقاسم است که از ایشان منم که در دوم

باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد

باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد

باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد
باید که در علم یا از علم او مستند اولاد

اینست تا حال بر شود دلالت لفظ

مشابه به اول و سیع از

آن بر بنامه ندولالت لفظ

و اسه چار را پس نسیانیم

بلان عصاره اگر دلالت لفظ

باشد چون دلالت لفظ و نیز که مسوع باشد او در اجزاء بر وجود لفظ
مقلوب نید

و در غیر الفاظ باشد چون لالت مصنوع و صانع سوم دلالت طبیعی که
بمقتضا طبع باشد و این الفاظ یافته شود چون لالت اسج
سے آفتقاری طبع ماران و تل ۱۲۲۰

برور و سینم و در غیر الفاظ باشد چون لالت حمت بر جمل وصف
سری

بر وصل فصل انچه از دلالت معتبرست لالت تقطیعه و ضعیف است
کج بر سیم سنره ۱۲

ویرا که افاده و استفاده معانی متقاد و این طریق است این لالت
عامت برده شده ۲۵

منحصرت و مطابقت و تضمن التزام و مطابقت دلالت
لفظ است بر تمام معنی موضوع له خود از جهت که تمام معنی موصول
چون دلالت لفظ انسان بر حیوان ناطق و تضمن دلالت

انچه بر صورت دلالت مقرر بر شویان
دلالت است از بر دیگر چون دلالت در دور جزوات
معذکر که در مسموم
با این روش که با گاه اخلاقی کرده شود
با جرم کس که بر غیره غرض دلالت
آن لفظ است آن بنامه علم بودن
دلالت لفظ مضمون یا اینکه باشد بر نفس
مضمون مضمون له یا غیر آن یا بر ظاهر آن
دلالت بر تمام مضمون له و ضمیر بر ای که در مع
جریان نیست که مضمون له در نظر بر تمام معنی
ذاتی مضمون له و شود دلالت بر مضمون
ضمین بر اینکه دلالت بر مضمون له بر مضمون
نست که آن دلالت بر مضمون له
چون حصول کل لازم است در
بازیمتانی لفظ انسان ناطق
انسان طلال نیکند بر مضمون ناطق
این جهت که آن موضوع است بر مطابقت
یعنی ناطق و این دلالت بر مطابقت
انچه از جهت که این لفظ مطلق است
سوالی است بر تمام مضمون له و این با
سے لفظ انسان ناطق
از جهت

اینست تا حال بر شود دلالت لفظ
مشابه به اول و سیع از
آن بر بنامه ندولالت لفظ
و اسه چار را پس نسیانیم
بلان عصاره اگر دلالت لفظ
انچه بر صورت دلالت مقرر بر شویان
دلالت است از بر دیگر چون دلالت در دور جزوات
معذکر که در مسموم
با این روش که با گاه اخلاقی کرده شود
با جرم کس که بر غیره غرض دلالت
آن لفظ است آن بنامه علم بودن
دلالت لفظ مضمون یا اینکه باشد بر نفس
مضمون مضمون له یا غیر آن یا بر ظاهر آن
دلالت بر تمام مضمون له و ضمیر بر ای که در مع
جریان نیست که مضمون له در نظر بر تمام معنی
ذاتی مضمون له و شود دلالت بر مضمون
ضمین بر اینکه دلالت بر مضمون له بر مضمون
نست که آن دلالت بر مضمون له
چون حصول کل لازم است در
بازیمتانی لفظ انسان ناطق
انسان طلال نیکند بر مضمون ناطق
این جهت که آن موضوع است بر مطابقت
یعنی ناطق و این دلالت بر مطابقت
انچه از جهت که این لفظ مطلق است
سوالی است بر تمام مضمون له و این با
سے لفظ انسان ناطق
از جهت

معنی بی شکی است
بافتار است
تکرار نام نهی است اما
بیت است
تضمن از اعم است
از وضعی است که است

و اعمی نباشد و پیش از این فن و دلالت کلی دائمی معتبر است
و اما پیش از حکم اصول بیان دلالت جمله کافیه است پس موعی
پیش از بیان شرط نباشد بلکه لزوم فی الجمله نیست
موضوع له لفظ بسیط باشد و او را لازم ذهنی نباشد و لازم
باشد بی تضمن و التزام لیکن دلالت تضمن التزام بی شرط صورت
نه بند و و اگر موضوع له بسیط نباشد او را لازم ذهنی بود و آنجا
دلالت التزام باشد بی تضمن و اگر موضوع له لفظ مرکب باشد
و او را لازم ذهنی نباشد آنجا دلالت تضمن باشد
التزام فصل لفظ را چون در موضوع له خود

بسی مطلق است
مستلزم غرض است
لافتی است که از این
المصطلح است
مجموع است
نقشه است
از جمله است
بهرین دلیل که فعل
کلی است
چنین است
کرده شود دست خود
کلی است
بیشتر است
دوران است

استعمال کرده شود
چون فی وقتها
کلی است
بیشتر است
دوران است

از جمله این که در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است

استعمال کنند از حقیقت خوانند و چون در خبر موضوع لید و خارج

و می استعمال کنند مجاز خوانند و اینجا احتیاج بقصر نیه باشد فصل

لفظ را چون یک موضوع که باشد از آنرا مفر و خوانند و اگر زیاده

باشد از آنرا مشترک خوانند و در هر معنی محتاج بقصر نیه باشد چون

لفظ عین و اگر دو لفظ از برای یک معنی موضوع باشد آن را

مشترک خوانند چون انسان و بشر و اگر هر یکی از موضوع

و دیگر باشد آنرا متباینان خوانند چون انسان و فرس

فصل لفظ دال بر معنی مطابقت برد و قسم است

مفرد و مرکب مرکب آن باشد که خبر لفظ وی دلالت کند

پس بین تقابلی مجاز خوانند
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است

کبریا

که مجاز خوانند از اجزاء الکناس
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است

در لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است
 و در اصل لغت است و در لغت است

مقصود اولاد است بر
نویسند بانی آن که
تا هم است بیان می
که جوار مقصود اولاد
است بر همین معنی
مفیدین است یعنی
شخصه آن نایب مقصود
ازین و مقصود جوان
ذات است که اولاد
آن مقصود دعالت علیست
ست برای اینکه علم دعالت
علیست قصور آن بیخود آن که
ذات مقصود خلق از مقصود
آن است ای لغز اولاد
نظارت که بیخود آن که
وزان پس در اولاد اول
کار بعضی از اولاد است
کبریا

بر خبر معنی مقصود و اولادش مقصود باشد چون املی الحجاره و مقصود است
که اینچنین شد این بر چهار قسم باشد یکی آنکه خبر نزار و چون خبره است
دوم آنکه خبر دارد و لیکن آن خبر و لا بر خبر معنی ندارد و صلا چون
سوم آنکه خبر دارد و آن خبر و لا دار و بر معنی لیکن بر خبر معنی
مقصود و لا ندارد چون محله و لا دعالت علیست چهارم آنکه خبر دارد
و آن خبر و لا دار و بر خبر مقصود لیکن آن که است بنا چون آن تا
در حالیتی که علم شخص انسان با فصل مفرد بر سه قسم است اولاد زیر که
معنی لفظ مفرد اگر تمام بود معنی چیست ندارد که محکوم علیه محکوم به شود
آنرا درین فن ادا خوانند و در نحو حرف اگر معنی وی تمام است

این مقصود دعالت علیست
ذات است که اولاد
آن مقصود دعالت علیست
ست برای اینکه علم دعالت
علیست قصور آن بیخود آن که
ذات مقصود خلق از مقصود
آن است ای لغز اولاد
نظارت که بیخود آن که
وزان پس در اولاد اول
کار بعضی از اولاد است
کبریا
مقصود اولاد است
نویسند بانی آن که
تا هم است بیان می
که جوار مقصود اولاد
است بر همین معنی
مفیدین است یعنی
شخصه آن نایب مقصود
ازین و مقصود جوان
ذات است که اولاد
آن مقصود دعالت علیست
ست برای اینکه علم دعالت
علیست قصور آن بیخود آن که
ذات مقصود خلق از مقصود
آن است ای لغز اولاد
نظارت که بیخود آن که
وزان پس در اولاد اول
کار بعضی از اولاد است
کبریا
مقصود اولاد است
نویسند بانی آن که
تا هم است بیان می
که جوار مقصود اولاد
است بر همین معنی
مفیدین است یعنی
شخصه آن نایب مقصود
ازین و مقصود جوان
ذات است که اولاد
آن مقصود دعالت علیست
ست برای اینکه علم دعالت
علیست قصور آن بیخود آن که
ذات مقصود خلق از مقصود
آن است ای لغز اولاد
نظارت که بیخود آن که
وزان پس در اولاد اول
کار بعضی از اولاد است
کبریا

مقصود اولاد است
نویسند بانی آن که
تا هم است بیان می
که جوار مقصود اولاد
است بر همین معنی
مفیدین است یعنی
شخصه آن نایب مقصود
ازین و مقصود جوان
ذات است که اولاد
آن مقصود دعالت علیست
ست برای اینکه علم دعالت
علیست قصور آن بیخود آن که
ذات مقصود خلق از مقصود
آن است ای لغز اولاد
نظارت که بیخود آن که
وزان پس در اولاد اول
کار بعضی از اولاد است
کبریا

چون است
محل کلیات
بنی مانع باشد
آنست تا ازین
نفس تصور
تصورات
جهت کردن
معین

تصدیق باشد اینست مباحث الفاظ چنانکه تناسب این مقام
 جهت بودن اذعان نسبت ۱۲ نکره ذکر دوم

چون تصدیق موقوف بود بر تصور ازین جهت بیان احوال تصور است
سے تصور محکوم علیه و به حکم ۱۲

مقدم دادم بر بیان احوال تصدیقات فصل هر چه در دهن
 تصور شود اگر نفس تصور مانع از وقوع شرکت بودین
 کثیرین آنرا خبری حقیقی خوانند چون زید و اگر نفس تصور
 مانع وقوع شرکت بشاید کثیرین آنرا کلی خوانند چون انسان و یک
 ازان کثیرین افراد آن کلی و خبری اشخاصی خوانند و خبری اصناف
 شاید که خبری حقیقی باشد چون یاربقیاس انسان شاید که کلی باشد
 فی نفسه لیکن خبری اصنافی دیگر باشد چون انسان بقیاس

و اما امکان ملا بود
 که باشد این معنی بود
 صادق بودن آنها یک امر است
 از حیث امکان نظر بر تصور ازین
 است از جهت اینکه تحت هر
 خود شیخ است ۱۱ عدد ذکر
 جهت التوسل علیه مع این
 همیشه که تصور و قد نفس
 کبریا
 تصور کبریا نیست تا تصور
 که صاحب باشد آن کلیات
 را که من یک شرکت است
 خارج چون در جمل بود که
 غایت این موضوع است
 خلقت این است
 خارج کثیرین است
 خارج کثیرین است
 نقل نظر صاحب بنفوس
 صدق آن کثیرین
 من خود چه بسا
 تصور آن اگر باشد
 از شرکت پس
 اصناف بقیاس
 وحدانیت او
 بی

حقیقت افراد خود باشد آزادانی گویند و آن منحصرست جنس
 فصلی بر آنکه آن جز حقیقت افراد خود اگر تمام مشترک به میان این
 حقیقت حقیقت دیگر از جنس اند و مراد تمام مشترک آنست که
 میان آن دو حقیقت هیچ جز مشترک خارج از آن نباشد چون حیوان که
 تمام مشترکست میان حقیقت انسان حقیقت فرس زیرا که انسان
 و فرس با یکدیگر مشترک اند و ذاتیات بسیار چون جوهر قابل ابداع
 و نامی خاص متحرک الاراده و حیوان عبارت ازین جوهرست چون
 جنس تمام مشترکست میان امور مختلفه احتیاجی بیگانه گاه که از آن امور
 مختلفه احتیاجی با حیوان گویند جنس سوای قابل شود مثلاً هر گاه

کلمه
 گوی مطلق و اولی این چیز
 که خارج از ماهیت باشد
 بین این دو بین نمی باشد
 ماهیت را چه ماهیت خارج از
 از نفس خود هم از ماهیت
 بلکه متمم است پس و فصل
 که برای دیگر است که
 جز مشترک میان انسان و
 کبریا
 فرس که اگر نفس حیوان
 باشد از انسان چون حیوان
 جسمانی و خاص متحرک الاراده
 و هر یک از اینها که مشترکست
 میان انسان و فرس نیست
 تمام مشترک میان آن کل جنس
 مشترکست و تمام مشترک نیست
 که در این است

که از انسان و فرس باهما سوال کنند جواب حیوان باشد زیرا که
 سوال این هنگام از تمام حقیقت مشترک است آن حیوان است اگر
 از انسان تنها باها سوال کنند سوال از تمام حقیقت محصده باشد
 و حیوان در جواب نشاید گفت بلکه در جواب این ناطق باید گفت
 و از اینجا معلوم شد که جنس کلی است مقول شود بر امور متعلقه است
 در جواب باها و شاید که یک حقیقت اجناس ده با بعضی قوی و بعضی
 چون حیوان که جنس انسانست فوق جوهر نامی است و قوی هم سطلق
 و فوق جوهر سطلق جوهر آن جنس که در جواب از جمیع مشارکات آن جنس
 واقع شود از جنس قریب خوانند چون حیوان که هر چه با انسان

از در امتثال اول است فرست از تاویل به اولیاء
 و اما از این پس فرست از تاویل به اولیاء
 من حیث انفسهم من حیث انفسهم
 اسم اینها در حقیقت اولیاء است
 و اما از این پس فرست از تاویل به اولیاء
 من حیث انفسهم من حیث انفسهم
 اسم اینها در حقیقت اولیاء است
 و اما از این پس فرست از تاویل به اولیاء
 من حیث انفسهم من حیث انفسهم
 اسم اینها در حقیقت اولیاء است

کبریا

از در امتثال اول است فرست از تاویل به اولیاء
 و اما از این پس فرست از تاویل به اولیاء
 من حیث انفسهم من حیث انفسهم
 اسم اینها در حقیقت اولیاء است
 و اما از این پس فرست از تاویل به اولیاء
 من حیث انفسهم من حیث انفسهم
 اسم اینها در حقیقت اولیاء است

باین پس فرست از تاویل به اولیاء
 و اما از این پس فرست از تاویل به اولیاء
 من حیث انفسهم من حیث انفسهم
 اسم اینها در حقیقت اولیاء است

در حیوانیت شریک است چون او را با انسان سؤل جمع رکنے
 شل نرس و بقدر غیرها ۱۱
 جواب حیوان باشد و من جنس که در جواب این جمیع مشارکات واقع نشود
 از جنس بعید خوانند چون جنس نامی که شتر است میان انسان
 و حیوانات و نباتات لیکن در جواب حال از انسان یا نباتات مقبول
 میشود و در جواب حال از انسان با حیوانات دیگر مقول نمیشود هر جنس
 که جواب این جمیع مشارکات ورود و مرتبه با بعید یک مرتبه باشد
 چون جسم نامی اگر جواب این جنس سه مرتبه باشد بعید بدو مرتبه باشد
 چون جسم مطلق و علی قول القیاس بعد اجناس جنس علی خوانند
 در مرتبه ۱۱
 و هم جنس اجناس ۱۱
 جوهر در مثال مذکور و اقرب اجناس جنس افضل خوانند چون

کیک چو است
 آن نامی که در
 میان انسان و در
 و دیگر جنس جمع
 کربن نامی که در
 در میان انسان
 نباتات
 چنانست
 کبک
 جنس نامی که
 در میان انسان و
 در مرتبه شتر است
 میان انسان و
 در مرتبه شتر است
 در مرتبه شتر است
 در مرتبه شتر است

حیوان درین میان آنچه میان جنس عالی و نازل است از این است
 چون جسم نالی جسم مطلق در میان نیست بیان آن جز که تمام مشترک
 و اگر آن جز حقیقت افراد تمام مشترک نباشد آن فصل خوانند
 آن حقیقت افراد را نیز که از غیر تنوعی پیدا می شود در مشترک
 اصلاً چون ناطق که مخصوص است بحقیقت افراد انسان پس این
 حقیقت از همه ماهیات تیز میکند و این فصل قریب اند
 مشترک باشد اما تمام مشترک نباشد که پوی نیز تیز حقیقت و از
 ماهیها چون این فصل همید خوانند یا بلکه فصل مزیت
 پس او گمانی شد که در جواب اشئی اهوئی چو بهره واقع شود فصل

این فصل در میان جنس عالی و نازل است
 بیان آن جز که تمام مشترک
 خوانند آن حقیقت افراد تمام
 تیز میکند و این فصل قریب
 تیز حقیقت و از
 یا بلکه فصل مزیت
 اهوئی چو بهره واقع شود فصل

این فصل در میان جنس عالی و نازل است
 بیان آن جز که تمام مشترک
 خوانند آن حقیقت افراد تمام
 تیز میکند و این فصل قریب
 تیز حقیقت و از
 یا بلکه فصل مزیت
 اهوئی چو بهره واقع شود فصل

نوع اصنافی نام نیست از قول
 اعراضه و نفس و صفت که از افراد
 نوع اصنافی نیستند صافند ظاهر
 با بر نفس سالان نوع مقید به نفس است
 چون ایندینها صادق نظر بر آن
 چون ایندینها صادق نظر بر آن
 در اینست که جواب با هر چون
 در اینست که جواب با هر چون

نوع و نفسی که در اینست
 پس جواب یکدیگر دارد و خارج است
 که آن تمام است میان هر دو که هم صفت آن
 مقید به صفت و نفس است چون هر دو که هم صفت آن
 نوعی نوع اصنافی صادق است باینکه بین صفت و نفس
 گنیم که بیست است که از نفس با جاییست که صفت و نفس
 شده در جواب است که از آن کیده شده بر آن چون
 بیست است یعنی نامی است و نفس و صفت است همان
 بر آن می نیست و در جواب

نوع را معنی دیگر است که آنرا نوع اصنافی خوانند و او نامی است که
 جنس متقول شود بر او بر اینست دیگر و جواب با هر چون انسان متقول
 میشود بر او بر نفس حیوان جواب با هر نوع اصنافی شاید که
 نوع حقیقی باشد چنانکه گفته شد شاید که نباشد چون حیوان که نوع اصنافی
 جسم نامی است و جسم می که نوع اصنافی جسم است و جسم که نوع اصنافی
 جوهر است اما آن کلی که از حقیقت افروز خارج است اگر مخصوص
 یک حقیقت باشد آنرا خاصه خوانند و حقیقت را تمیز کن از غیر
 عرضی پس او کلی باشد که متقول شود در جواب نامی شی هوئی صفت
 چون ضاحک نسبت بانسان اگر مشترک باشد میان دو حقیقت

که یک
 با هر نوع که شود در جواب
 فی نفس اما بیست است که در حقیقت
 است در خاصه متقسم بود و در حقیقت
 بیست تمام آن جز آن که خاصه نفس است
 اینچون کتاب القوه به انسان در دو قسم
 جمع افروزان از آن خاصه خارج است
 که بیست است پس از آن که بیست است
 که بیست است پس از آن که بیست است
 که بیست است پس از آن که بیست است

نوع اصنافی نام نیست از قول
 اعراضه و نفس و صفت که از افراد
 نوع اصنافی نیستند صافند ظاهر
 با بر نفس سالان نوع مقید به نفس است
 چون ایندینها صادق نظر بر آن
 چون ایندینها صادق نظر بر آن
 در اینست که جواب با هر چون
 در اینست که جواب با هر چون

نوع و نفسی که در اینست
 پس جواب یکدیگر دارد و خارج است
 که آن تمام است میان هر دو که هم صفت آن
 مقید به صفت و نفس است چون هر دو که هم صفت آن
 نوعی نوع اصنافی صادق است باینکه بین صفت و نفس
 گنیم که بیست است که از نفس با جاییست که صفت و نفس
 شده در جواب است که از آن کیده شده بر آن چون
 بیست است یعنی نامی است و نفس و صفت است همان
 بر آن می نیست و در جواب

سلبی و غیره

کل من الاموات

لا یجوز فی غیر الاموات

ظنناک محاکم علیهم

فی غیره و لا یجوز فی غیره

من ان فی بعض الاموات

من بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

انسان شاید که رسم ناقص مرکب باشد از عرض عام و خاصه چون

موجود ضاحک و تعریف انسان و شاید که مرکب باشد از عرضیات

فقط که مختص باشد جمله عرضیات بحقیقت احد چون ماش علی و غیره

عرضی لاطفار با درمی البشره یم القامه ضحاک بطبع و تعریف

انسان پیش از اصول عربیت معرفت را با جمیع اشیا مش حد خودند

فصل در تعریف استعمال الفاظ مجازی و مشترک جابریا مگر وقتیکه

قرینه و نحوه بوده باشد فصل پنجم در استن حقائق موجودات چون

انسان فرس مانند گن و تیر کردن میان اجناس مفصول آن

حقائق و میان اعراض عامه و خاصه اینها در فایده نکالت و استن

بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

بعض الاموات

عده است اینها را در دست
انقسام است اینها را در دست
انقسام است اینها را در دست
انقسام است اینها را در دست

خوانند خواه موجب چنانکه گوی که این عدد در وجه باشد یا قدر و خواه کس
چنانکه گوی نیست چنین که این عدد در وجه باشد یا قدر و خواه کس
حکمی و متصله و منفصله بر وجهیات ظاهر است بر وجهیات ظاهر است بر وجهیات ظاهر است

باموجب این اطراف
فصل حکم علیه در قضیه موضوع خوانند و محکم
را محمول و آن لفظ که دلالت کند بر نسبت حکمی حکم مع آن را

را بطه خوانند چون لفظ بوزید بر وجه قائم و لفظ است که در زید قائم
و حرکت کسره که در زید ویر بر وجه قائم و لفظ است که در زید قائم

میان موضوع و محمول آنرا را بطه گویند و در قضیه
محکوم علیه مقدم و محکوم به را تالی خوانند و فصل موضوع

عده است اینها را در دست
انقسام است اینها را در دست
انقسام است اینها را در دست
انقسام است اینها را در دست

باموجب این اطراف
فصل حکم علیه در قضیه موضوع خوانند و محکم
را محمول و آن لفظ که دلالت کند بر نسبت حکمی حکم مع آن را

باز در دست
و طبیعت از آن در دست
و طبیعت از آن در دست
و طبیعت از آن در دست

این کتاب در بیان کلیه قضایای منطقیه و فلسفیه و کلامیه و فقهیه و اصولیه و حقوقیه و...
 و در بیان کلیه اصول و قواعد و قیاسات و در بیان کلیه اقسام و انواع و در بیان کلیه...
 و در بیان کلیه اصول و قواعد و قیاسات و در بیان کلیه اقسام و انواع و در بیان کلیه...

اگر قضیه کلیه خبری است باشد آن قضیه را مشخصه و مشخصه آن خبری است
 نویسنده است و در هر دو قاعده نیست و اگر کلی باشد نیست اگر میان
 کیت افراد کرده اند آن قضیه را حمل خوانند چون انسان
 نویسنده است و انسان نویسنده نیست و اگر میان کیت
 افراد کرده اند آنرا قضیه محصوره خوانند و این چهار قسم است
 معوجه کلیه سالبه کلیه موجه خبریه سالبه خبریه فصل قضایای صحیح
 در علوم معتبر نیست و قضیه جمله در قوت محصوره خبریه است پس
 قضایا معتبره در علوم حکیه محصورات است در فصل خبریه است
 قضیه چون خبر و حمل شود آن قضیه را محصوره خوانند چون زمین نویسنده است

این کتاب در بیان کلیه اصول و قواعد و قیاسات و در بیان کلیه اقسام و انواع و در بیان کلیه...
 و در بیان کلیه اصول و قواعد و قیاسات و در بیان کلیه اقسام و انواع و در بیان کلیه...
 و در بیان کلیه اصول و قواعد و قیاسات و در بیان کلیه اقسام و انواع و در بیان کلیه...

این کتاب در بیان کلیه اصول و قواعد و قیاسات و در بیان کلیه اقسام و انواع و در بیان کلیه...
 و در بیان کلیه اصول و قواعد و قیاسات و در بیان کلیه اقسام و انواع و در بیان کلیه...
 و در بیان کلیه اصول و قواعد و قیاسات و در بیان کلیه اقسام و انواع و در بیان کلیه...

و اگر جزو نشود آنرا محصله خوانند چون زید نیست فی سنده فصل

برای هر که از ابرام قضیه

و نسبت محمول باموضوع خواهد یا بجا خواهد یا نسبت یکده ضروری

یعنی محمول الاصلی باشد آنرا قضیه ضروریه مطلقه خوانند چون کل

انسان حیوان باشد و خلاصی من الانسان کجرا بالضرورة و

که نسبت ضرورت از هر دو طرف باشد آنرا ممکنه خاصه خوانند

چون کل انسان حیوان است الا ممکنه الخاصه و الاشی من الانسان کجرا

بالا ممکنه الخاصه و جبهه سالیبه یعنی یکی است یعنی ثبوت که تبتا

و نسبت به یکدیگر ام انسان اضوری نیست یا از یکطرف

که حالت حکم اوست آنرا ممکنه عامه خوانند چون کل انسان

مجموعه کلمات و عبارات در حاشیه چپ که به صورت عمودی نوشته شده است. شامل عباراتی مانند "و نسبت محمول باموضوع خواهد یا بجا خواهد یا نسبت یکده ضروری" و "یعنی محمول الاصلی باشد آنرا قضیه ضروریه مطلقه خوانند چون کل انسان حیوان باشد" می باشد.

و نسبت به یکدیگر ام انسان اضوری نیست یا از یکطرف

که حالت حکم اوست آنرا ممکنه عامه خوانند چون کل انسان

و نسبت به یکدیگر ام انسان اضوری نیست یا از یکطرف

که حالت حکم اوست آنرا ممکنه عامه خوانند چون کل انسان

و نسبت به یکدیگر ام انسان اضوری نیست یا از یکطرف

که حالت حکم اوست آنرا ممکنه عامه خوانند چون کل انسان

مجموعه کلمات و عبارات در حاشیه راست که به صورت عمودی نوشته شده است. شامل عباراتی مانند "و نسبت محمول باموضوع خواهد یا بجا خواهد یا نسبت یکده ضروری" و "یعنی محمول الاصلی باشد آنرا قضیه ضروریه مطلقه خوانند چون کل انسان حیوان باشد" می باشد.

ممنوع از مطلق نیست نه در خصوص اشکال آن برود و در آن برسد و در اصل...
ممنوع از مطلق نیست نه در خصوص اشکال آن برود و در آن برسد و در اصل...
ممنوع از مطلق نیست نه در خصوص اشکال آن برود و در آن برسد و در اصل...

بلا امکان العام یعنی سلبت با انسان ضروری نیست چون
لاشئ من لسان کجات بلا امکان العام یعنی شریعت کتابت لسان
راضوری نیست و شاید که بدوام باشد یعنی همیشگی فی اعتبار
ضرورت آنرا و اگر مطلقه خوانند چون کل فلاب تحرک فاما و شاید
که بفعل شایعی فی الجملة و از مطلقه عامه خوانند چون کل
در مدار تعلیمت نسبت مقابل قوه است و باینکه باشد و در مآل جمادات
انسان بنفس فعل متصل عکس قضیه کلیه آن باشد که محمول موضوع
و موضوع محمول بر وجهیکه ایجاب سلبت و صدق صلی محفوظ با
پس موجب کلیه موجودیه غیریه منعکس شود و مثلا هر گاه که کل انسان
حیوان صادق شود بعضی حیوان انسان نیز صادق

کتاب
در این خصوصیت که در این کتاب...
کتاب
در این خصوصیت که در این کتاب...
کتاب
در این خصوصیت که در این کتاب...

کتاب
در این خصوصیت که در این کتاب...
کتاب
در این خصوصیت که در این کتاب...
کتاب
در این خصوصیت که در این کتاب...

باید که در این باب که در حدیث آمده است که هر که صدقه را بر کسی بدهد که در فقر است و او را بپذیرد و در آن وقت که او را بدهد و در آن وقت که او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد...

باید که با وی در سبب بیگانه در کلیت و جزئیت و محبت و مخالفت
 باشد چنانچه در حدیث آمده است که هر که صدقه را بر کسی بدهد که در فقر است و او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد...

و گذشت بر یک لذت است مگر صدق گریه باشد پس نقیض میوه
 کلمه سالمه جزیه باشد و نقیض سالمه کلمه میوه جزیه فصل قضیه
 شش خطبه متصله زویده باشد اگر اتصال سبب اتصال ضربه
 باشد چنانکه گذشت اتفاقیه باشد اگر اتصال سبب و ضروری
 نباشد چنانکه اگر انسان ناطق است همانا حق است و قضیه
 منفصله یا قضیه باشد اگر اتصال هر وجود و عدم باشد
 چون این عدد یا زوج باشد یا فرد یعنی هر دو مجتمع نشوند و قطع

این در حدیث آمده است که هر که صدقه را بر کسی بدهد که در فقر است و او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد...

در این باب که در حدیث آمده است که هر که صدقه را بر کسی بدهد که در فقر است و او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد...

باید که در این باب که در حدیث آمده است که هر که صدقه را بر کسی بدهد که در فقر است و او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد...

باید که در این باب که در حدیث آمده است که هر که صدقه را بر کسی بدهد که در فقر است و او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد...

باید که در این باب که در حدیث آمده است که هر که صدقه را بر کسی بدهد که در فقر است و او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد و در آن وقت که او را بپذیرد...

جزئی وی که انسان است دو قسم است که آن است که لال است
 بحال جزئیات بر حال کلی چنانکه گوی هر یک از انسان
 و طیور و بهائم فک اصل امی جنبانند در حال مضغ پس
 جمیع حیوان چنین باشند پس استدلال کردی بحال جزئیات
 حیوان که انسان و بهائم و طیور اند بر حال حیوان که کلی است
 سوم تمثیل که آن استدلال است بحال جزئی بر حال جزئی دیگر
 چنانکه گوی بنید حرام است بنا بر آنکه حرم حرام است زیرا که هر دو
 جزئی مسکراند فصل استقرائیه تمثیل مفید من باشد و قیاس
 یقین باشد پس عمده در باب تمثیل تصدیقات قیاس است

این استدلال است که انسان است دو قسم است که آن است که لال است
 بحال جزئیات بر حال کلی چنانکه گوی هر یک از انسان
 و طیور و بهائم فک اصل امی جنبانند در حال مضغ پس
 جمیع حیوان چنین باشند پس استدلال کردی بحال جزئیات
 حیوان که انسان و بهائم و طیور اند بر حال حیوان که کلی است
 سوم تمثیل که آن استدلال است بحال جزئی بر حال جزئی دیگر
 چنانکه گوی بنید حرام است بنا بر آنکه حرم حرام است زیرا که هر دو
 جزئی مسکراند فصل استقرائیه تمثیل مفید من باشد و قیاس
 یقین باشد پس عمده در باب تمثیل تصدیقات قیاس است

کبر

عنه قال اعم قدس سره
 شیخ ابو جریج
 استقرائیه تمثیل مفید من باشد و قیاس
 یقین باشد پس عمده در باب تمثیل تصدیقات قیاس است

استقرائیه تمثیل مفید من باشد و قیاس
 یقین باشد پس عمده در باب تمثیل تصدیقات قیاس است

سولت خال شایع
العالم کران وقت
سکرک والا کائنات

ماملان القیاس
تکررت برخط جبر
انکرلا الاصل تحت

وینهم جوهرا کائنات
فانانہ بباویل
سلمان بن ابراهیم قیس

عنا بیزیم الاستکاک
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد

وآن عبارتست از قول مؤلف از قضا یا که لازم آید از وی

لذاته قول دیگر چنانکه گوئی عالم متغیرست و هر چه متغیرست حادث است

پس لازم آمد که عالم حادث باشد و قیاس بر دو قسمت یکی

اقرانی که در وی نتیجه یا تقیض نتیجه با فعل مذکور نباشد چنانکه مذکور شد و دوم شتانی که در وی نتیجه یا تقیض نتیجه با فعل مذکور باشد

چنانکه گوئی اگر این ادوی باشد حیوان باشد لیکن آدمی است

پس حیوان باشد لیکن حیوان نیست پس آدمی نیست

قیاس اقرانی یا عملی باشد یعنی مرکب از حملیات یا غیر عملی باشد

و قسم اول از هر است پس بر او قضا کنیم و آن بر حسب

عادت کائنات عادت عالم عادت کائنات عادت عالم عادت کائنات

عادت کائنات عادت عالم عادت کائنات عادت عالم عادت کائنات

عنا بیزیم الاستکاک
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد

عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد
عنا درالرجا انفا الواداد

در صورتی که نسبت میان موضوع و محمول چون محمول باشد
 احتیاج افتد به تسطیح که او را با هر دو طرف نسبت باشد تا در وسط
 نسبت میان موضوع مطلوب محمول آن معلوم شود آنرا حد وسط خوانند
 چنانکه موضوع مطلوب اصغر خوانند و محمول کبیر و حد وسط اگر محمول
 اصغرا و موضوع شود کبیر شکل اول خوانند و اگر عکس این باشد مثل
 چون العالم اول متفرع باشد چون حادث
 راجع خوانند و اگر محمول شود هر دو آنرا شکل ثانی خوانند و اگر موضوع
 باشد هر دو آن را شکل ثالث خوانند فصل شکل
 اول شرط تقیج آنست که صغریه و کبیریه
 که مشکل بر صغریه موجب باشد تا افراد اصغرا و وسط

نوع نسبت زیرا که نسبت میان موضوع و محمول چون محمول باشد
 احتیاج افتد به تسطیح که او را با هر دو طرف نسبت باشد تا در وسط
 نسبت میان موضوع مطلوب محمول آن معلوم شود آنرا حد وسط خوانند
 چنانکه موضوع مطلوب اصغر خوانند و محمول کبیر و حد وسط اگر محمول
 اصغرا و موضوع شود کبیر شکل اول خوانند و اگر عکس این باشد مثل
 چون العالم اول متفرع باشد چون حادث
 راجع خوانند و اگر محمول شود هر دو آنرا شکل ثانی خوانند و اگر موضوع
 باشد هر دو آن را شکل ثالث خوانند فصل شکل
 اول شرط تقیج آنست که صغریه و کبیریه
 که مشکل بر صغریه موجب باشد تا افراد اصغرا و وسط

در صورتی که نسبت میان موضوع و محمول چون محمول باشد
 احتیاج افتد به تسطیح که او را با هر دو طرف نسبت باشد تا در وسط
 نسبت میان موضوع مطلوب محمول آن معلوم شود آنرا حد وسط خوانند
 چنانکه موضوع مطلوب اصغر خوانند و محمول کبیر و حد وسط اگر محمول
 اصغرا و موضوع شود کبیر شکل اول خوانند و اگر عکس این باشد مثل
 چون العالم اول متفرع باشد چون حادث
 راجع خوانند و اگر محمول شود هر دو آنرا شکل ثانی خوانند و اگر موضوع
 باشد هر دو آن را شکل ثالث خوانند فصل شکل
 اول شرط تقیج آنست که صغریه و کبیریه
 که مشکل بر صغریه موجب باشد تا افراد اصغرا و وسط

در صورتی که نسبت میان موضوع و محمول چون محمول باشد
 احتیاج افتد به تسطیح که او را با هر دو طرف نسبت باشد تا در وسط
 نسبت میان موضوع مطلوب محمول آن معلوم شود آنرا حد وسط خوانند
 چنانکه موضوع مطلوب اصغر خوانند و محمول کبیر و حد وسط اگر محمول
 اصغرا و موضوع شود کبیر شکل اول خوانند و اگر عکس این باشد مثل
 چون العالم اول متفرع باشد چون حادث
 راجع خوانند و اگر محمول شود هر دو آنرا شکل ثانی خوانند و اگر موضوع
 باشد هر دو آن را شکل ثالث خوانند فصل شکل
 اول شرط تقیج آنست که صغریه و کبیریه
 که مشکل بر صغریه موجب باشد تا افراد اصغرا و وسط

شود برای یکبار وقت کم از اول و وسط باشد
چنانچه در یکبار وقت کم از اول و وسط باشد
حکومت یعنی یکبار وقت کم از اول و وسط باشد
الانسان فرض مطلق است ۱۱ از اول و وسط
در تمام مطلق با اول و وسط
این چهار وقت در هر یک از این سه حالت
تفاوتی در این چهار وقت
تفاوتی در این چهار وقت
تفاوتی در این چهار وقت

سندج شود و کبرای وی یعنی قضیه که مشتق بر اکبر است کلیه باشد

تا حکم از او وسط متعددی با صغر شود و بقین پس صغرا شکل اول

همیشه موجب باشد و کبرای وی کلیه و ضروب نتیجه وی

چهار است اول معتدلتین کلیتین نتیجه موجب کلیه باشد و دوم بود

جزئی صغری یا موجب کلیه کبری نتیجه موجب جزئیه باشد سوم
چون بعضی اجزای انسان و کل انسان تمام یک بعضی اجزای انسان است
در هر دو حالت

موجب کلیه صغری یا سالبه کلیه کبری نتیجه سالبه کلیه باشد چهارم
شکل اول انسان حیوان ۱۱ و لاشی آن حیوان یکبار
شکل اول انسان حیوان

موجب جزئیه صغری یا سالبه کلیه کبری نتیجه سالبه جزئیه باشد
شکل اول انسان حیوان ۱۱

پس شکل اول منتج محصوره اربعه است و شرح شکل شامی آنست که
شکل اول انسان حیوان

معتدلتین می گفتند باشد در ایجاب و سلب یعنی یکی جنبه

بر کسب کسب وقت
و کلیت کسب وقت
اوسا است که آن وقت
تمام از او وسط وقت
و این همان نتیجه است
شکل اول انسان حیوان
آن حال بود چنانکه
و ظاهر انسان بود
شکل اول انسان حیوان

کبرای
چون صورت در زمین
اینکه موقوف بود
ایستادگی
چهار است که در
است و صغرا در
چهار است که در
است و صغرا در
چهار است که در
است و صغرا در

است و صغرا در
چهار است که در
است و صغرا در
چهار است که در
است و صغرا در
چهار است که در
است و صغرا در
چهار است که در
است و صغرا در

توبه اول ستمت اول ستمت
 اول ستمت اول ستمت اول ستمت
 اول ستمت اول ستمت اول ستمت
 اول ستمت اول ستمت اول ستمت

انسان حیوان باشد پس آن خلقت است و لازم
 است که در کبریا با حق تعالی بود پس در آن کبریا لازم
 است که در کبریا با حق تعالی بود پس در آن کبریا لازم
 است که در کبریا با حق تعالی بود پس در آن کبریا لازم
 است که در کبریا با حق تعالی بود پس در آن کبریا لازم

کبریا

باشد و دیگری سالبه و کبری وی کلیه باشد و ضرر و بنامه وی نیز
 چهارم است اول موجیه کلیه صفی و سالبه کلیه کبری چنانکه هیچ
 است بر هیچ از اب نیست پس هیچ از ج نیست دوم عکس این
 چنانکه هیچ از ج نیست و همه اب است پس هیچ از
 ج اب نیست سوم موجیه جزئیه صفی و سالبه کلیه کبر
 چنانکه بعض ج ب است و هیچ از اب نیست پس بعض
 ج اب نیست چهارم سالبه جزئیه صفی و موجیه کلیه کبری چنانکه
 بعض ج ب نیست و همه اب است پس بعض ج اب نیست
 شکل ثانی نیست لایح اما کلیه با جزئیه و شرط شکل ثالث نیست که

انسان حیوان باشد پس آن خلقت است و لازم
 است که در کبریا با حق تعالی بود پس در آن کبریا لازم
 است که در کبریا با حق تعالی بود پس در آن کبریا لازم
 است که در کبریا با حق تعالی بود پس در آن کبریا لازم
 است که در کبریا با حق تعالی بود پس در آن کبریا لازم

قال علی بن الحارث
دفع شده در میان بیخ
این بیخ باین جهت
چون بیخ را در میان بیخ
دفع کرده اند و بیخ را
در میان بیخ دفع کرده

صغری وی موجب باشد و یکی از مقدماتی می کلبه باشد و ضروب
وی شش است بیخ ایجاب خبری و سطح سلب خبری و آن

بیخ ایجاب خبری است اول موجبین کلبتین چنانکه همه بیخ
است و همه ب است دوم صغری موجب خبریه و کبر

موجبه کلبه چنانکه بعض بیخ است و همه ب است سوم
صغری موجب کلبه و کبری موجب خبریه چنانکه همه بیخ است

و بعض ب است پس نتیجه این هر سه ضرب بعض بیخ است
و آن سه کتب سلب خبری است اول موجب کلبه صغری و سلب
کلیه خبری چنانکه همه بیخ است و بیخ ازب نیست و همه

کلیه خبری چنانکه همه بیخ است و بیخ ازب نیست و همه
کلیه خبری چنانکه همه بیخ است و بیخ ازب نیست و همه

این بیخ باین جهت
چون بیخ را در میان بیخ
دفع کرده اند و بیخ را
در میان بیخ دفع کرده
دفع کرده اند و بیخ را
در میان بیخ دفع کرده
دفع کرده اند و بیخ را
در میان بیخ دفع کرده

دفع کرده اند و بیخ را
در میان بیخ دفع کرده
دفع کرده اند و بیخ را
در میان بیخ دفع کرده
دفع کرده اند و بیخ را
در میان بیخ دفع کرده
دفع کرده اند و بیخ را
در میان بیخ دفع کرده

کلیه خبری چنانکه همه بیخ است و بیخ ازب نیست و همه
کلیه خبری چنانکه همه بیخ است و بیخ ازب نیست و همه

کلیه خبری چنانکه همه بیخ است و بیخ ازب نیست و همه
کلیه خبری چنانکه همه بیخ است و بیخ ازب نیست و همه

در اول هر یک از این دو صورت که در این کتاب مذکور است
در اول هر یک از این دو صورت که در این کتاب مذکور است
در اول هر یک از این دو صورت که در این کتاب مذکور است

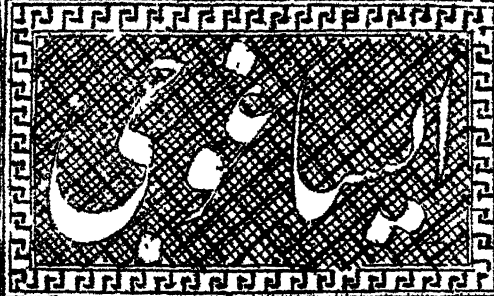
از متصله زویدیه پانزده تا شصت و آنرا نتیجه رفع مقدم است چنان
 گوئی در مثال مذکور لیکن چنان نیست پس انسان
 نباشد و اما انقضای آنست که مرکب باشد از منفصله
 با وضع جدا بخیرین این را نتیجه جزو دیگر باشد و با وضع
 احدا بخیرین آنرا نتیجه وضع جزو دیگر باشد پس او را
 چهار نتیجه باشد چنانکه گوئی این عدد و یا زوج است
 یا فرد لیکن زوج است پس فرد نیست لیکن فرد است
 پس زوج نیست لیکن زوج نیست پس فرد باشد
 لیکن فرد نیست پس زوج باشد یا مرکب باشد

و بعضی از این را نیز میگویند که در این کتاب مذکور است
 و بعضی از این را نیز میگویند که در این کتاب مذکور است
 و بعضی از این را نیز میگویند که در این کتاب مذکور است
 و بعضی از این را نیز میگویند که در این کتاب مذکور است
 و بعضی از این را نیز میگویند که در این کتاب مذکور است

از این کتاب مذکور است که در این کتاب مذکور است
 از این کتاب مذکور است که در این کتاب مذکور است
 از این کتاب مذکور است که در این کتاب مذکور است

بِعنوان صنایع و معادن و کسب و کار و فضیلت و خلاقیت زمین و آن سما

در مطبوعاتی مؤسسه عالی کشتی و طبع و نشر زمین و آن سما

Handwritten marginal notes at the top of the page, including the number '۵۲' on the left.

در شرح علم منطق از حکمت
 احتیاجت و ادوات غیره در شرح
 در کتب و کتب اولیای علم منطق که در شرح
 صورتی بود که از هر دو در شرح
 در شرح مشائی و کلام اول و ابی نصر علایی و علمانی
 در شرح منطق از علم منطق

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قال الشيخ الامام العلامة فضل العلماء المتأخرين قدوة الحكماء
 الراغبين أمير الدين الأبهري تليق المصنفه وحيل الحجة شوق
 محمد التدر على توفيقه ولتأله بداية طريقة والاسم الحق حقيقة
 ونصلي على محمد وآله وصحبه أجمعين أما بعد فهذه رسالة في المنطق
 اور وما فيها بابك مختار من كتبنا من العلوم تبييناً

Handwritten marginal notes on the right side of the page, continuing the text or providing commentary.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, including the number '۵۲' on the left.

لغة ايسا عجمي

بالتدريج مفيض الخمر واجود ايسا عجمي اللفظ الدال بالوضع على
 تمام ما وضع له بالمطابقة وعلى خبره بالتحقق ايمان له ضرر وعلى ما لا يبر
 في الذهن بالاتزام كالانسان فانه يدل على الحيوان ان كان لم يلق
 وعلى ايدى ما يتحقق وقابل العلم والمنفعة كما سببه بالاتزام ثم اللفظ المتعبر
 وهو الذي لا يراى باجبر ومنه والاله على جبر مستناه كالانسان كما هو
 وهو الذي لا يكون كذلك كقولك اى حجارة فى المقربى بالكلية
 لا يمنع نفس تصور مفهومه عن وقوع الشك فيه كالانسان واما جرنى و
 افراجه كانه فلهذا فلو لم يتبين ان يكون اشرف من الانسان والافراد والى الكليات
 وهو الذى يمنع نفس تصور مفهومه عن وقوع الشك فيه كزيد والكل
 اما ذاتى وهو الذى يدل على حقل تحت حقيقة خبر سببه كاسمى ان

بالتدريج مفيض الخمر واجود ايسا عجمي اللفظ الدال بالوضع على
 تمام ما وضع له بالمطابقة وعلى خبره بالتحقق ايمان له ضرر وعلى ما لا يبر
 في الذهن بالاتزام كالانسان فانه يدل على الحيوان ان كان لم يلق
 وعلى ايدى ما يتحقق وقابل العلم والمنفعة كما سببه بالاتزام ثم اللفظ المتعبر
 وهو الذي لا يراى باجبر ومنه والاله على جبر مستناه كالانسان كما هو
 وهو الذي لا يكون كذلك كقولك اى حجارة فى المقربى بالكلية
 لا يمنع نفس تصور مفهومه عن وقوع الشك فيه كالانسان واما جرنى و
 افراجه كانه فلهذا فلو لم يتبين ان يكون اشرف من الانسان والافراد والى الكليات
 وهو الذى يمنع نفس تصور مفهومه عن وقوع الشك فيه كزيد والكل
 اما ذاتى وهو الذى يدل على حقل تحت حقيقة خبر سببه كاسمى ان

بالتدريج مفيض الخمر واجود ايسا عجمي اللفظ الدال بالوضع على
 تمام ما وضع له بالمطابقة وعلى خبره بالتحقق ايمان له ضرر وعلى ما لا يبر
 في الذهن بالاتزام كالانسان فانه يدل على الحيوان ان كان لم يلق
 وعلى ايدى ما يتحقق وقابل العلم والمنفعة كما سببه بالاتزام ثم اللفظ المتعبر
 وهو الذي لا يراى باجبر ومنه والاله على جبر مستناه كالانسان كما هو
 وهو الذي لا يكون كذلك كقولك اى حجارة فى المقربى بالكلية
 لا يمنع نفس تصور مفهومه عن وقوع الشك فيه كالانسان واما جرنى و
 افراجه كانه فلهذا فلو لم يتبين ان يكون اشرف من الانسان والافراد والى الكليات
 وهو الذى يمنع نفس تصور مفهومه عن وقوع الشك فيه كزيد والكل
 اما ذاتى وهو الذى يدل على حقل تحت حقيقة خبر سببه كاسمى ان

Handwritten marginal notes at the top of the page, including the number 52 and various lines of text.

بالتبته الى الانسان والفرس اما عرضي وهو الذي بخلافه
 كالصفا كما ان نسبة الى الانسان الذي اما مقول في جواب ما هو
 بحسب الشركة المحققة كما يحون بالنسبة الى الانسان في الفرس
 وهو بحسب ما يرمي به على مقول على كثيرين مختلفين باختلاف في
 ما هو اما مقول في جواب ما هو بحسب الشركة وانحصرت معا كالانسان
 بالنسبة الى زيد وعمر وغيرهما وهو النوع ويرسم بانه على كثيرين
 مختلفين بالحدود والحققت في جواب ما هو على مقول
 في جواب ما هي شي هو في ذاته وهو الذي يميزه شي عما يشاء كما في شي كان طاعت
 بالنسبة الى الانسان هو لفضل ويرسم بانه على شي في جواب

Handwritten marginal notes on the right side of the page, continuing the discussion and providing further examples or explanations.

Handwritten marginal notes at the bottom left of the page, including the number 53 and various lines of text.

٥٤
 قوله والامر انفس

دوران من با الذم ما هي والامر انفس
 انما هو الذي في قوله والامر انفس
 انما هو الذي في قوله والامر انفس
 انما هو الذي في قوله والامر انفس

بالفئة الى الانسان وهو احد التام واحد ان قس وهو الذي
 تترك من جنسه السبع فيضالته التام
 كقولهم ان هذا من جنس الانسان

والرسم التام وهو الذي تترك من جنس التام
 ما هو الذي تترك من جنس التام
 ما هو الذي تترك من جنس التام

كما يحوي ان الضاحك في قولف الانسان
 ان الضاحك في قولف الانسان
 ان الضاحك في قولف الانسان

عن خصيات تخص حبلها بحقيقة واحدة
 عن خصيات تخص حبلها بحقيقة واحدة
 عن خصيات تخص حبلها بحقيقة واحدة

انها ماش على قدميه عرض الاضطرار
 انها ماش على قدميه عرض الاضطرار
 انها ماش على قدميه عرض الاضطرار

صاحك بالطبع القضايا المقضية هي قول
 صاحك بالطبع القضايا المقضية هي قول
 صاحك بالطبع القضايا المقضية هي قول

انه صادق فيه او كاذب في اما حكمة
 انه صادق فيه او كاذب في اما حكمة
 انه صادق فيه او كاذب في اما حكمة

متصلة كقول ان كانت الشمس طلعت
 متصلة كقول ان كانت الشمس طلعت
 متصلة كقول ان كانت الشمس طلعت

في قوله الانسان
 في قوله الانسان
 في قوله الانسان

ايضا عوجي

قوله الانسان
 قوله الانسان
 قوله الانسان
 قوله الانسان

انما هو الذي في قوله الانسان
 انما هو الذي في قوله الانسان
 انما هو الذي في قوله الانسان
 انما هو الذي في قوله الانسان

كقولنا العدم اما يكون زوجا او فردا فالجزء الاول من الحكمة
 في موضوعنا وان في جملا واخره الاول من اشرطه
 مقدمات الثاني هما ليا واقضية اما موجبه كقولنا زيد كاتب واما
 كاتبة مسوّه كقولنا كل انسان كاتب ولاشي من الانسان كاتبة
 اما خبريه مسوره كقولنا بعض الانسان كاتب اما محله كقولنا الانسان
 كاتب والمتصلة اما لزوميه كقولنا ان كانت اس طائفة فالتسا
 موجود واما اتفقيه كقولنا انجان الانسان ناطق
 فاسما ناطق والمتصلة اما حقيقته كقولنا العدم اما زوج

قوله العدم اما يكون زوجا او فردا فالجزء الاول من الحكمة
 في موضوعنا وان في جملا واخره الاول من اشرطه
 مقدمات الثاني هما ليا واقضية اما موجبه كقولنا زيد كاتب واما
 كاتبة مسوّه كقولنا كل انسان كاتب ولاشي من الانسان كاتبة
 اما خبريه مسوره كقولنا بعض الانسان كاتب اما محله كقولنا الانسان
 كاتب والمتصلة اما لزوميه كقولنا ان كانت اس طائفة فالتسا
 موجود واما اتفقيه كقولنا انجان الانسان ناطق
 فاسما ناطق والمتصلة اما حقيقته كقولنا العدم اما زوج

قوله العدم اما يكون زوجا او فردا فالجزء الاول من الحكمة
 في موضوعنا وان في جملا واخره الاول من اشرطه
 مقدمات الثاني هما ليا واقضية اما موجبه كقولنا زيد كاتب واما
 كاتبة مسوّه كقولنا كل انسان كاتب ولاشي من الانسان كاتبة
 اما خبريه مسوره كقولنا بعض الانسان كاتب اما محله كقولنا الانسان
 كاتب والمتصلة اما لزوميه كقولنا ان كانت اس طائفة فالتسا
 موجود واما اتفقيه كقولنا انجان الانسان ناطق
 فاسما ناطق والمتصلة اما حقيقته كقولنا العدم اما زوج

قول کل انسان و بعض الانسان و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض
 و بعض الانسان و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان
 و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان ليس بحیوان
 و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان ليس بحیوان
 و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان ليس بحیوان
 و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان ليس بحیوان

كقولنا كل انسان حيوان وبعض الانسان ليس بحیوان و بعض

السالبة الكليّة انما هي الموجبة الجزئية كقولنا لا شيء من الانسان

بحيوان و بعض الانسان حيوان و المحسوسات لا يتحقق التفاضل فيها
 الا بالاعتبار الفهمي الكليّة و الجزئية لان الكليّة قد يكون بيان
 كقولنا كل الانسان كتاب و لا شيء من الانسان كتاب
 و لا شيء من الانسان كتاب و لا شيء من الانسان كتاب

و الجزئية قد تصدق ان كقولنا بعض الانسان كتاب و بعض الانسان

ليس كتابا يعكس بقصدي الموضوع محمولا و المحمول موضوع عام

بقا و ليس بالاشياء و الصدق و الكذب سجاله و الموجبة الكليّة

لا يتحقق كليّة اذ في حرق قولنا كل انسان حيوان و لا يصدق

و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان ليس بحیوان
 و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان ليس بحیوان
 و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان ليس بحیوان
 و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان ليس بحیوان
 و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان ليس بحیوان
 و بعض الانسان ليس بحیوان و بعض الانسان ليس بحیوان

ایسا عوجی

فصل فی التفاضل و التماثل
 التفاضل هو الفرق بين شيئين في صفة واحدة
 و التماثل هو اشتراك شيئين في صفة واحدة
 و التفاضل هو الفرق بين شيئين في صفة واحدة
 و التماثل هو اشتراك شيئين في صفة واحدة
 و التفاضل هو الفرق بين شيئين في صفة واحدة
 و التماثل هو اشتراك شيئين في صفة واحدة
 و التفاضل هو الفرق بين شيئين في صفة واحدة
 و التماثل هو اشتراك شيئين في صفة واحدة

فصل فی التفاضل و التماثل
 التفاضل هو الفرق بين شيئين في صفة واحدة
 و التماثل هو اشتراك شيئين في صفة واحدة
 و التفاضل هو الفرق بين شيئين في صفة واحدة
 و التماثل هو اشتراك شيئين في صفة واحدة
 و التفاضل هو الفرق بين شيئين في صفة واحدة
 و التماثل هو اشتراك شيئين في صفة واحدة
 و التفاضل هو الفرق بين شيئين في صفة واحدة
 و التماثل هو اشتراك شيئين في صفة واحدة

قول امری کما یرید انزل من السماء ماء فیکون فیها من الغنایم ولعلکم تعقلون
 قول امری کما یرید انزل من السماء ماء فیکون فیها من الغنایم ولعلکم تعقلون
 قول امری کما یرید انزل من السماء ماء فیکون فیها من الغنایم ولعلکم تعقلون

کحل حیوان انسان بل تنکس خزیه لان اذا قلنا کل انسان حیوان
 یصدق قولنا بعض حیوان انسان فاما کحل الموضوع موصوفا
 بالانسان والحیوان فیکون بعض حیوان انسان والموصوفه
 تنکس خزیه بهذہ الحقیقه والسا لیه الکیفیه تنکس کلیمه
 بیئنه ایضاً انکس کلیمه جزئیة ذکر کرم ویزیر فی صفت تنکس

وذلك من نفسه فانه اذا صدق لاشی من الانسان
 بکحل یصدق لاشی من کحل بانسان والسا لیه الکیفیه تنکس
 کلیمه جزئیة ذکر کرم ویزیر فی صفت تنکس

لانه یصدق بعض حیوان لیس بانسان لایصدق علیه التقیان
 قول مؤلف من اقوال منی سلمت لزوم عنانها قول آخر وهو
 قول منی کرسیت لعلها باشد یا مستقر من جنس بود و لعلها خاص است از ترکیب کما بق

اما اقترانی لقولنا کل جسم مرکب کل مرکب کل جسم مرکب
 قول مؤلف من اقوال منی سلمت لزوم عنانها قول آخر وهو
 قول منی کرسیت لعلها باشد یا مستقر من جنس بود و لعلها خاص است از ترکیب کما بق

کحل حیوان انسان بل تنکس خزیه لان اذا قلنا کل انسان حیوان
 یصدق قولنا بعض حیوان انسان فاما کحل الموضوع موصوفا
 بالانسان والحیوان فیکون بعض حیوان انسان والموصوفه
 تنکس خزیه بهذہ الحقیقه والسا لیه الکیفیه تنکس کلیمه
 بیئنه ایضاً انکس کلیمه جزئیة ذکر کرم ویزیر فی صفت تنکس
 قول مؤلف من اقوال منی سلمت لزوم عنانها قول آخر وهو
 قول منی کرسیت لعلها باشد یا مستقر من جنس بود و لعلها خاص است از ترکیب کما بق
 اما اقترانی لقولنا کل جسم مرکب کل مرکب کل جسم مرکب
 قول مؤلف من اقوال منی سلمت لزوم عنانها قول آخر وهو
 قول منی کرسیت لعلها باشد یا مستقر من جنس بود و لعلها خاص است از ترکیب کما بق

کحل حیوان انسان بل تنکس خزیه لان اذا قلنا کل انسان حیوان
 یصدق قولنا بعض حیوان انسان فاما کحل الموضوع موصوفا
 بالانسان والحیوان فیکون بعض حیوان انسان والموصوفه
 تنکس خزیه بهذہ الحقیقه والسا لیه الکیفیه تنکس کلیمه
 بیئنه ایضاً انکس کلیمه جزئیة ذکر کرم ویزیر فی صفت تنکس
 قول مؤلف من اقوال منی سلمت لزوم عنانها قول آخر وهو
 قول منی کرسیت لعلها باشد یا مستقر من جنس بود و لعلها خاص است از ترکیب کما بق
 اما اقترانی لقولنا کل جسم مرکب کل مرکب کل جسم مرکب
 قول مؤلف من اقوال منی سلمت لزوم عنانها قول آخر وهو
 قول منی کرسیت لعلها باشد یا مستقر من جنس بود و لعلها خاص است از ترکیب کما بق

قولی که در کتابهاست که در این کتاب است
 استقامت و استقامت است که در این کتاب است
 استقامت و استقامت است که در این کتاب است
 استقامت و استقامت است که در این کتاب است
 استقامت و استقامت است که در این کتاب است
 استقامت و استقامت است که در این کتاب است

واما استثنائی که چون انخانث شمس طالقه فالنهار موجود لکن

النهار لیس بوجود فالشمس لیس بطلانه والکبری من مقدمتی

القیاس فضا عدسی جدا اوسط و موضع الطول سی حد
 و محموله سی جدا کبر و القدره التی فیها الاصفی سی اصفی التی
 فیها الاکبری سی و هی التی التی من اصفی و الاکبری سی

شکلها اما شکل اربعه لان احد الاوسط انخان محموله فی اصفی

و موضوع فی الاکبری فی شکل الاول انخان محموله فیها عنوان شکل

وانخان موضوعا فیها فی شکل الثالث وانخان موضوعا فی اصفی

و محموله فی الاکبری فی شکل الرابع و الثانی برتدالی الاول عکس الاکبری

و محموله فی الاکبری فی شکل الاول عکس الاکبری

باید دانست که این کتاب است
 قیاس اولی از نظر طبعی است
 فو شکل اولی از نظر طبعی است
 فو شکل اولی از نظر طبعی است
 فو شکل اولی از نظر طبعی است
 فو شکل اولی از نظر طبعی است

ایضا عجمی
 در این کتاب است که در این کتاب است
 در این کتاب است که در این کتاب است
 در این کتاب است که در این کتاب است
 در این کتاب است که در این کتاب است
 در این کتاب است که در این کتاب است

در این کتاب است که در این کتاب است
 در این کتاب است که در این کتاب است
 در این کتاب است که در این کتاب است
 در این کتاب است که در این کتاب است
 در این کتاب است که در این کتاب است
 در این کتاب است که در این کتاب است

قولہ در انہما فی استثنائی
 ہذا کہ فیہما استثنائی ہر
 سے خود از مقدمہ کہ کیا از ان
 ہر دو شرطیہ بود و دوم صدور
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ

و اما قسم بر تاسوین متصلہ و منفصلہ بقولنا کلما کان ہذا انسانا
 قویہ حیوان کلما حیوان اما فی ہذا فی کلما کان انسانا قویہ حیوان
 او اسنو و اما القیاس الاستثنائی فالشرطیۃ الموضوعۃ فیہا مکانت
 لے قیاس استثنائی کہ قسم دوم است از قیاس و تفریحش ہوا فی کہ سخت
 متصلہ فاستثنا المقدم نتیجہ عین است کہ قولنا انکان ہذا انسانا قویہ حیوان
 لکنہ انسان فیکیون حیوانا و استثنا و قیض استثنائی نتیجہ قیض المقدم
 استثنائیت وضعی از مقدمہ یعنی مقدمہ ہذا ثابت شدہ پس نتیجہ باغات تاسے برآمد

بقولنا انکان ہذا انسانا قویہ حیوان لکنہ لیس حیوان فلا کیون
 انسانا و مکانت منفصلہ حقیقیۃ استثنائی و اصل خبر نتیجہ قیض الآخر
 استثنائی قیض حدیما نتیجہ عین الآخر و علی ہذا ما تقریح مانعہ انحلو
 فصل النہرین قول النہرین من مات یقینہ لیتج قیدین و یقینیات

ایسا خوبی
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ
 ہر دو شرطیہ ہوا و مستثنیہ

تا نہ قولہ است یا تقریح
 نتیجہ حقیقیہ یا تقریح
 آن بیبیات است یا تقریح
 ہے نتیجہ است یا تقریح
 ہے نتیجہ است یا تقریح

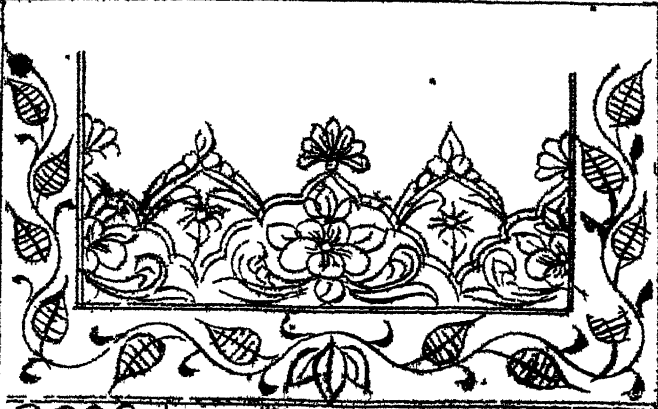

بیت صبا و کیمیا فضل خاتم النبیین

دستگاه منشور کتب مطبوعه از مقبول جهان

تعارف الاشياء
 باسم التدارك من الرسم
 الحمد لله رب العالمين والصلوة على رسوله
 للفقير المذنب
 محمد وآله واصحابه اجمعين
 اما بعد فبذره سائل في حرج
 ابا احمد وابانته ابو يونس
 منقحات الاشياء وابانته ابو يونس
 المقدمه يا توفقت عليه
 الشرف في العلم
 حصل صوره في النسخ
 بالفضل
 في فائده وانهما
 جوهر حرق في فائده في افان
 او جوهر حرقه و هو ليس

بسم الله الرحمن الرحيم

حاشا لله تعالى ومصليا وسلمنا على حبيب محمد وآله وصحبه
 اسم ذات واجل لودر استع في
 الكمال كبر في شيعه التقريب
 وليعبد فندا محض في الميزان لا بد منه لطالب العلم
 مؤمنه مني على العلم والفتنة
 مؤمنه مني على العلم والفتنة
 للملايقان ومن لم يتق من اقبال لم يشك في العليل لعلم
 يقين كرون
 ان كبر في فائده
 تصورا وصديق وكل واحد منهما اما بدية او لطري
 والدلالة كون الحق بجاله يلزم من علم به العلم ببي آخر

حضر الشرف
 ادراك الاشياء
 اجود بالتيه في العلم
 يا قوم ان العلم بالاشياء
 اجود بالتيه في العلم
 اشخ الامم اسلمه كماله
 فذات من انواره وفتوحه
 وسماه من العلم
 ابو يونس في العلم
 في فائده وانهما
 جوهر حرق في فائده في افان
 او جوهر حرقه و هو ليس

Vertical marginal notes on the left side of the page.

دستور من العلم
 ابو يونس في العلم
 في فائده وانهما
 جوهر حرق في فائده في افان
 او جوهر حرقه و هو ليس

من المعلوم ان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى
 والادوار التي هي من افعال المخلوقين
 هي من افعال الله تعالى ايضا
 لان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى

وتلك التي هي من افعال المخلوقين
 هي من افعال الله تعالى ايضا
 لان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى

له على السوية بل وضع المعنى واحد
 لغيره فان اشتراهما له

فية فمتقول عرفي ان نقله
 الفرق العام وشرعي ان نقله

وهو متلاهي ان نقله جمع خاص
 والا فاللفظ بالنسبة الى المعنى

والحق حقيقة واني اثنائي مجاز
 وان كان يعكس فمتشابهة

والمركبان افا ومعنى صح
 عليه قوام وهو ان العمل

والكذب فخر وفضيئة والا فاشا
 فان افا دبا لوضع جلب عمل

فامر مع الاستعمال والتماس
 مع التساوي ووعار مع انحصار

فشي او اعظم فاستفهام
 والاقتضية يدخل فيه التمني

من المعلوم ان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى

والادوار التي هي من افعال المخلوقين
 هي من افعال الله تعالى ايضا

لان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى

وتلك التي هي من افعال المخلوقين
 هي من افعال الله تعالى ايضا

لان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى

وتلك التي هي من افعال المخلوقين
 هي من افعال الله تعالى ايضا

لان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى

وتلك التي هي من افعال المخلوقين
 هي من افعال الله تعالى ايضا

لان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى

وتلك التي هي من افعال المخلوقين
 هي من افعال الله تعالى ايضا

لان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى

وتلك التي هي من افعال المخلوقين
 هي من افعال الله تعالى ايضا

من المعلوم ان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى

من المعلوم ان كل ما في العالم من افعال وادوار
 لا يخرج عن كونها من افعال الله تعالى

وتلك التي هي من افعال المخلوقين
 هي من افعال الله تعالى ايضا

فتوحت الاشياء
الكثير حيث يطلق عليهما اسم

الواحد ويكون لبعضها لقب
على بعضه مطلقا

في الاشارة الى قولنا
عجل الاشارة الى حيث يطلق

عليها اسم الواحد من غير
اعتبار

والحجبي ممكن قطع و التقسم والبناء والتعجب وان لم يتدبر
تدبر
 فنيا يقين فان كان احدهما مقبلا لاخر فمقتضىه والاي فبقية
فيس ان اشارة الى انه قد يكون في كبر مقتضىه كقوله ما تهم مقتضىه حيث ان قوله ما تهم مقتضىه
 وان نوع محموله لا يصدق حقائقه در جواب سوال ما يوافقنا من در جواب كبر مسدود وهو ما
 اما تمام حقيقة تجريبية هو النوع الحقيقي وهو المقول على متفقات

استحقاق في جوابه هو او خير لها وهو الذاتي فان كان تمام مشترك
يا فان كل حقيقة جزئية خود با وجود ان كان خبره مشترك لما لا يوجد
 باشد آن خبر محموله خبر حقیقات متعلق در جواب سوال باشد
 بين الا انواع فخر في هو المقول على مختلفات استحقاق في جوابه
مانند جوان كبر خبر حقیقت خبر جزئيات خود است انسان وعلم وفهم وغيره انما

ما هو فالحان متسا م مشترك من جميع انواعه المندرجة تحت
ليس انك لو كان خبر مشترك في جميع انواعه كذا كونه خبر مشترك في جميع خبرات مانده بان
 الله ان من خبره خبره ما ياتي ان
 فقرت و الا بعيد وان لم يكن تمام مشترك ففضل وهو المقول
فان كان خبره خبر مشترك ان خبره مشترك في جميع خبرات مانده بان
 على الشيء في جواب استسني هو في ذاته فان تميز النوع عن ركا
پس اكثر خبره ان فضل نوعه او مشترك ان خبره مشترك

في محذوف تقرب والابعد او خارج عنها فان اخص حقيقة و
مانده بان خبره مشترك ان خبره مشترك في جميع خبرات مانده بان

اعتبار اسم الواحد من غير
 اعتبار ان احد من
 انتقال الذين من الكبار
 الطلاب حيث يحصل الجواب
 والمطالب اذ حيث يحصل الجواب
 الذين ان اشارة الى اطلاق خبره
 التقريب هو من اطلاق خبره
 اشارة الى ان خبره مشترك

اعتماد ان
 اعتبار ان احد من
 اعتبار ان احد من
 اعتبار ان احد من
 اعتبار ان احد من

استعمال خبر واحد
 انتقال خبر من اطلاق
 انتقال خبر من اطلاق
 انتقال خبر من اطلاق
 انتقال خبر من اطلاق

تعريف الاشياء
 علمه في شئيه المطلوب
 الدليل على المدعى عليه
 الوقت الذي على ما يوافق عليه
 ذلك الذي يتسلسل
 غير متمايزة المنع من انظار
 خصم مرعا في السنتين افعال
 حصر ما لا يثبت العلم سطين افعال
 والمفهوم في وصول اثره اليه القانون

في خاصته وهو الكلي العرضي المقبول على حقيقة واحدة فقط والافضل
 وهو الكلي العرضي المقبول على اكثر من افعال اثنان اثنان
 عن المساوية فالزوم والافتراق والكليات متساويان
 كالانسان وان طلق او مباءان كالانسان وفرض او حيا
 اعم من الآخر مطلقا كالانسان الحيوان واحد كما من حبه
 كالانسان والابيض ونقيضنا الاول متساويان والثالث
 بالعكس المتباينان والثاني متباينان شيئا معا معرفت
 ما يكون معرفة سببا لمعرفة ذلك الشيء فيكون مساويا له
 في العموم والخصوص ويكون اجمالا منه فالميزانية ان كان ذاتيا

وانما يكون في وصول اثره اليه القانون
 كالمثلين على جميع جزئياتها ليعبرن
 احكامها منه الاسود العلوية الى اخصه
 عدوها عند اتصال المعاصرة مما يلبه
 الدليل بين طرفين الاول
 هو ان
 قولك الذي لا يخفى
 قولك كل من هو نوت
 عالم هو نوت
 هو نوت
 الذي على انه
 الاشارة الى انه نوت
 قولك

في تعريف الاشياء
 العلم في شئيه المطلوب
 الدليل على المدعى عليه
 الوقت الذي على ما يوافق عليه
 ذلك الذي يتسلسل
 غير متمايزة المنع من انظار

فصل في بيان سبب كونها قول
 اتفاقا انه نوت قول
 فاعل في قول فاعل
 فاعل في قول فاعل
 فاعل في قول فاعل
 فاعل في قول فاعل

فصل في الاشياء
اول في ثبوت نقيضها الصواب

ويبحث في العلم عن حروف
الاشياء التي هي كالحق والباطل والظن

الاشياء او لساوية القول
الشيء او يقول على ما فيه

العلم هو الذي يقدره الله
والعلم هو الذي يقدره الله

ففي تمام ان كان الجنس القريب كورافية وان كان خارجيا فرسم تام لكان الجنس
 القريب كورافية وان كان لغيره فاما كورافية فاما كورافية فاما كورافية
 وطرفاه موضوع ومحمول او شطبة وطرفاه مقدم متال
 هي اما متصلة لزومية نحو ان كانت الشمس طالقة فالشمس
 موجودا واتفاقية نحو ان كان الانسان ناطقا فالانسان ناطقا
 منفصلة تحقيقية مثل العدد المانوح واما فزودا واما ناطقة اجمع
 مثل انما الشجر او حجر او مائة مخلوق نحو زيد اما في اجبر
 او لا يفرق وهي اما موجبة كما ذكرنا في جزئية كاتب او كاتب

ان قولك الموضوع او ما تسمى به
 ان قولك الموضوع او ما تسمى به
 ان قولك الموضوع او ما تسمى به

ان قولك الموضوع او ما تسمى به
 ان قولك الموضوع او ما تسمى به
 ان قولك الموضوع او ما تسمى به

العلم هو الذي يقدره الله
 العلم هو الذي يقدره الله
 العلم هو الذي يقدره الله

العلم هو الذي يقدره الله
 العلم هو الذي يقدره الله
 العلم هو الذي يقدره الله

الاشياء النافية عما يشترطه الاشياء

الاشياء النافية عما يشترطه الاشياء... قولنا لا يجوز... قولنا لا يجوز... قولنا لا يجوز...

بالذات قولاً آخر فان ذكر مثل النتيجة او تقيضها ما لم يفعله...
فاستثنائي والافاق منى والاول استدل بوجوده...
على وجود اللزام او بعدة على عدم الملزوم او بوجود احد...
المستأذنين على عدم الاضراء وبعدة على وجوده...
استدل على مقدمة حاكمة بالملازمة عليها او بمعاندة احد ما لا...
تدل على وضع الملزوم او المعاندة سلباً او صحباً...
او على سيق الملزوم او المعاندة سلباً او صحباً...
والثاني اربعة لا بد فية من امر ثالث تتناسب فية طرفي...
وسمى هذا وسطاً والحكم عليه فية وهو الحكم به الكبر والمقدمة...

الرابع ذكر في عدم بقائه من...
من استثنائي...
والثاني اربعة لا بد فية من امر ثالث...
وسمى هذا وسطاً والحكم عليه فية وهو الحكم به الكبر...

فان قلت... قولنا لا يجوز... قولنا لا يجوز... قولنا لا يجوز...

تعريف الاشياء
الارادة الوضعية اي كون اللفظ

الوضع من الخلق فمما يشاهد

اولا اللفظ من اللفظ بالارادة

حروف المركب ثانيا

هو الذي يبين نفس اللفظ

قيم الاصغر الصغرى والتي فيه الاكبر الكبرى فالاول وسط النحان مجموعا
 في الصغرى وموضوعا في الكبرى فهو السهل الاول والنحان مجموعا
 فيما فهو السهل الثاني والنحان موضوعا فيها فهو السهل الثالث و
 النحان عكس الاول فهو السهل الرابع السهل الاول شرطه
 ايجاب الصغرى وكلاية الكبرى الضرب الاول من موجبه
 كليت من نحو كل ج ب وكل ج ا الضرب الثاني الصغرى
 موجبه كليت والكبرى سلبية كليت نحو كل ج ب ولا شيء من
 ج ب ا فلا شيء من ج ا الضرب الثالث الصغرى موجبه
 كبرى والكبرى موجبه كليت نحو بعض ج ب بعض ج ا

مركب ثانيا
 هو الذي يبين نفس اللفظ
 وضع اشكته الاشارة
 لم يكن الا موضع للفظ
 على
 حروف المركب ثانيا
 هو الذي يبين نفس اللفظ
 وضع اشكته الاشارة
 لم يكن الا موضع للفظ
 على
 حروف المركب ثانيا

الارادة الوضعية اي كون اللفظ
 الوضع من الخلق فمما يشاهد
 اولا اللفظ من اللفظ بالارادة
 حروف المركب ثانيا
 هو الذي يبين نفس اللفظ
 وضع اشكته الاشارة
 لم يكن الا موضع للفظ
 على
 حروف المركب ثانيا
 هو الذي يبين نفس اللفظ
 وضع اشكته الاشارة
 لم يكن الا موضع للفظ
 على
 حروف المركب ثانيا

السلطان
 من الاشياء
 في اللفظ
 في اللفظ
 في اللفظ

في اللفظ
 في اللفظ
 في اللفظ

الاشكال البسيطة في الاحكام
 على كل من الجانبيين التامة
 الكبرية في اشكالها
 البعد في ان في على تقدير صحتها
 لعامة منها اي برب كمال الاطلاق
 التي كما في البعد من ان على تقدير
 مدتها لتقوم الاعادة من غير ذلك
 بغير الاتفاق اختلفت في فهم
 احسن من اصل الفهم في الاطلاق
 من فترات ارفع من غيرها

والكبرى موجبة كلية نحو بعض ج ليس ب وكل اب بعض ج
 ليس اشكال التاكيد شرطية ايجاب الصغرى وكلمة احد
 هو ما كان في حد ذاته وسطا موصوفا فيهما
 المقدمتين ان ضرب الاول الصغرى موجبة كلية والكبرى
 موجبة كلية نحو كل ج ب وكل ج ا بعض ب ان ضرب الثاني
 الصغرى موجبة كلية والكبرى سالبة كلية نحو كل ج ب لا من
 ج ا بعض ب ليس ان ضرب الثالث صغرى موجبة كلية والكبرى
 موجبة جزئية نحو كل ج ب بعض ج ا بعض ب ان ضرب الرابع الصغرى
 موجبة جزئية والكبرى موجبة كلية كقولنا بعض ج ب وكل ج ا
 بعض ب ان ضرب الخامس الصغرى موجبة جزئية والكبرى

الاشكال البسيطة في الاحكام
 على كل من الجانبيين التامة
 الكبرية في اشكالها
 البعد في ان في على تقدير صحتها
 لعامة منها اي برب كمال الاطلاق
 التي كما في البعد من ان على تقدير
 مدتها لتقوم الاعادة من غير ذلك
 بغير الاتفاق اختلفت في فهم
 احسن من اصل الفهم في الاطلاق
 من فترات ارفع من غيرها

على ان كان هذا الشكل موافقا للاول في الكبرى التي هي اصل المقدمتين فوضع في المرتبة الثانية وهو بعض ج ب في اصل موضوع المقدمتين
 هو الصغرى والصغرى التي هي اصل المقدمتين في كل من الجانبيين التامة والكبرى والكبرى التي هي اصل المقدمتين في كل من الجانبيين التامة
 عنه وان الصغرى لما كان اقل فادون من ان يكون اصل المقدمتين في كل من الجانبيين التامة والكبرى والكبرى التي هي اصل المقدمتين في كل من الجانبيين التامة

تعريف الاشياء
 معينا وكل صفة البصيرة
 على ما يصل منه من كل
 بل ان كل
 فصل في بيان الالوان
 فصل في بيان الالوان
 فصل في بيان الالوان
 فصل في بيان الالوان
 فصل في بيان الالوان

سالتة كلية نحو بعض ج ب ولا شئ من ج وبعض ليس ب
 ج ب بعض الحيوان انسان ولا شئ من الحيوان كج بعض الانسان ليس بج ب
 والضرب بالسوس الصغرى موجبة كلية والكبرى سالتة
 جزئية كقولنا كل ج ب وبعض ج ليس ب بعض
 ب ليس الشكل الرابع شرطه عدم اجتماع
 الكلتين فيه الا اذا كانت الصغرى موجبة جزئية
 خلا ب ج ا يكون الكبرى سالتة كلية والضرب لاول
 ج وكل ب بعض ج والضرب الثاني الصغرى موجبة
 كلية والكبرى موجبة جزئية نحو كل ب ج وبعض
 ج

مفهوم الميزان
 قولنا كل ج ب
 انسان حيوان
 قولنا بعض حيوان
 انسان
 قولنا كل ج ب
 قولنا بعض ج ب
 قولنا كل ج ب
 قولنا بعض ج ب

بالتائست جان مثال
 بالتائست جان مثال
 بالتائست جان مثال
 بالتائست جان مثال
 بالتائست جان مثال
 بالتائست جان مثال

هذا هو المطلوب
 في بيان الالوان
 في بيان الالوان
 في بيان الالوان
 في بيان الالوان
 في بيان الالوان
 في بيان الالوان

تعريف الاشياء القياس الاول قول بعض

من قضايا اليمين كقول بعض الاشياء القياس الاول قول بعض

بعض الاشياء القياس الاول قول بعض من قضايا اليمين كقول بعض

بعض ج الضرب الثالث الصغر سالبه كية
والكبر موجبة كية كقولنا لا شيء من بجن وكل اب
فلا شيء من ج الضرب الرابع الصغرى موجبة كية
والكبر سالبه كية كقولنا كل بجن ولا شيء من اب
بعض ج ليس الضرب الخامس الصغر موجبة كية
والكبرى سالبه كية كقولنا بعض بجن ولا شيء من اب
بعض ج ليس مواد القياس القياسية
موجبات وحديات وقضايا

بعض ج ليس مواد القياس القياسية
موجبات وحديات وقضايا
بعض ج ليس مواد القياس القياسية
موجبات وحديات وقضايا
بعض ج ليس مواد القياس القياسية
موجبات وحديات وقضايا
بعض ج ليس مواد القياس القياسية
موجبات وحديات وقضايا

بعض ج ليس مواد القياس القياسية
موجبات وحديات وقضايا
بعض ج ليس مواد القياس القياسية
موجبات وحديات وقضايا

تقديم الأقسام
 في بيان الأقسام
 في بيان الأقسام
 في بيان الأقسام

قياساتهما والركب برهان وهو ما هي هو الذي يكون
 اجد الاوسط فيه علمه للنسبة في العلمين الخارج اوانى وهو الذي
 يكون اوسط علمه للنسبة فيه في الذهن فقط ونحوها
 ايضا مشهورات ومسلات ومقبولات ومنظومات ومنجيات
 ووميات واجزاء العلوم ثلثة موضوع كل علم ما تحت
 فيه عن عوارضه الذاتية ومبادئها وهي حال الموضوع واجزائه
 واعراضه الذاتية والمقدمات ومسائل العلم وهي لقطبايا
 التي تطلب نسبة محمولاتها الى موضوعاتها في ذلك العلم

تمام شد مختصر الميزان

مختصر الميزان
 في بيان الأقسام
 في بيان الأقسام
 في بيان الأقسام

مختصر الميزان
 في بيان الأقسام
 في بيان الأقسام
 في بيان الأقسام

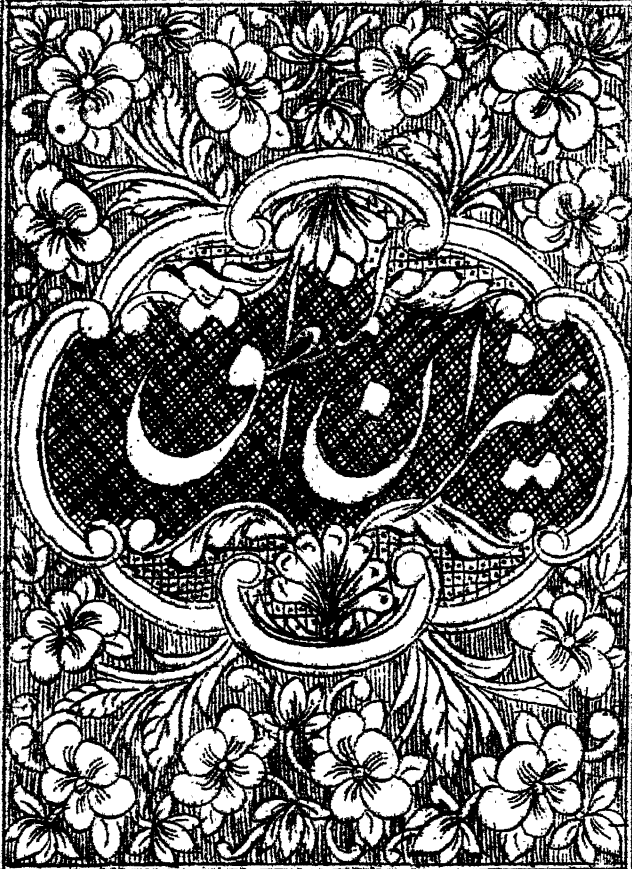
بسم الله الرحمن الرحيم

اعلم أيها الاعلام ان اكثر الشطرين كالمعاشرة الثمانية التي من يتوجه بها لفضل الكبار وغيره فانقوا
 مسافرتهم شرط الشكل الرابع ايجابها مع كلية الصغرى احتملا فها مع كلية احدها بانته شرط في انتاج الشكل
 الرابع حسب الكرم وكيف احلا من اياها ايجابها مع كون الصغرى كلية او احتملا فها في الايجاب وسلبت
 كلية احدها فالضروب الثمانية الاصل الصغرى موجبة كلية والكبرى موجبة كلية والثاني الصغرى موجبة كلية
 والكبرى موجبة جزئية والثالث الصغرى سالبة كلية والكبرى موجبة كلية والرابع الصغرى موجبة كلية والكبرى
 الصغرى موجبة جزئية والكبرى سالبة كلية الخامس الصغرى سالبة جزئية والكبرى موجبة كلية السادس الصغرى موجبة
 والكبرى سالبة جزئية الثامن الصغرى سالبة كلية والكبرى موجبة جزئية وتسقط ثمانية الاصل الصغرى موجبة
 جزئية والكبرى موجبة كلية الثاني الصغرى موجبة جزئية والكبرى موجبة جزئية الثالث الصغرى سالبة كلية
 والكبرى سالبة كلية الرابع الصغرى سالبة جزئية والكبرى سالبة جزئية الخامس الصغرى سالبة كلية والكبرى
 سالبة جزئية السادس الصغرى سالبة جزئية والكبرى سالبة كلية السابع الصغرى موجبة جزئية والكبرى
 سالبة جزئية الثامن الصغرى سالبة جزئية والكبرى موجبة جزئية وتضم كصاحب مختصر الميزان ما ذهب
 الى هذا الشرط لعلمه اياه حسنا لان بيان انتاج هذه الضروب المشروطة بهذا الشرط خلفت او بعكس
 ثم اثبتته بعكس التبعين او بالرد الى الثاني بعكس الصغرى او الثالث بعكس الكبرى لايجري في كل الصغرى
 الثمانية على سبيل التبعين بل يجري في البعض على طريق القطع وهي خمسة من الثمانية المقبولة عندنا
 وفي البعض على سبيل الشرط والشك هي ثلثة باقية بعد خمسة لان خلفت بحري في الاصل الثاني
 والثالث والرابع والخامس ون البوائق والعكس بحري في الاول والثاني والثالث
 والثامن ايضا ان عكس السالبة بحرية كما اذا كانت احدي الخاصيتين ان ليس فليس وعكس التبعين
 بحري في الرابع والخامس لا غير والرد بحري في الثالث والرابع والخامس ايضا ان عكس السالبة
 والحزبية والاغلا وعكس الكبرى في الاول الثاني والرابع الخامس ايضا ان عكس السالبة بحرية

وكونه لو اتي كذا افتاد انفاضل الميزوي غيره فبيان بامتنية اجراء الدليل في هذه المسئلة الاثير على سبيل الكبرية
 وقيض القطع في الخمسة المتقدمة على مناسج المقتنين وقيض الرب بعد في هذه المسئلة الاخرية الاختلاف
 الموجب للعقم من حيث المقدمات البسيطة مع وجود شرط الاكثر فان بعض المحلوان ليس بانسان كل فليس يطلق
 حيوان ينتج في الاول صدق السلب في الثاني صدق الايجاب كذا الشيء من الانسان بغير من بعض المحلوان
 او انطلق انسان فان الصادق في الاول للايجاب في الثاني للسلب بان شرطه الموجب للمقتنين
 و الايجاز وعدم الاختلاف الموجب للعقم وعدم اجتماع السلب والخبرية فيه فمعناه بشرط اشكل اللبج عدم
 اجتماع السلب والخبرية لاني مقدرة ولاني مقتدتين الا اذا كانت الصغرى موجبة خبرية فلا بد ان يكون
 الكبرى سالبة كلية فجميع السلب والخبرية في هذه الاحالة فهذا الشرط سقط احد عشر من ستة عشرة ضربا بقيت
 خمسة والقرنية الصريحة على هذا الشرط قوله اذا كانت الصغرى موجبة خبرية فلا بد ان يكون الكبرى سالبة
 كلية انتهى لان الاستثنا لا ينطبق على هذا الشرط ولا ينطبق على شرط الذي ذكره اكثر المنطقيين كما يظهر
 عند ارباب العلوم واما شرط الشكل الرابع بعد اجتماع الكليتين فيه فاما ذهب اليه احدوا فيخرج بهذا
 الشرط الضروب الثلث من التمايز المنجبة لمقبولة عند الاكثر ومن الخمسة المقبولة عند حصص المتخصص
 فيبقى خمس والاشان هذا لا ينحى عند النجارية وايضا منافي بوجود هذا الشرط اى عدم
 اجتماع الكليتين فيه الاستثنا والمذكور لان في المستثنى بيان موجبة خبرية وسالبة كلية فمن اين
 يتبع فيه الكليتان فكيف الاستثنا فمن طبع هذا الشرط فهو لاجرم تديره لاجرم يمكن الاستحصار من السلب
 والخبرية بهذا العبارة شرط عدم اجتماع كحيتين في ذاريدت بحصتين حصته السلب حصته الخبرية و
 باللام لام العدم والافلا وبكذلك ليس من باب الصادق ومعه بانحاء المنقولة مقام احاد والذين لا يتبادر
 الى المقصود بل يتشوش في المختصر الذي يتبادر الذهن المقصود ولا يتشوش العقل في ادراك معنى ما ذكرنا
 اعمى لم اجتماع السلب والخبرية فيمنق هذا البيان بحول الله استعان احقر خلد الله ابو محمد علي بن ابي
 يار محمد كنى الملبك زولاد الاسلام آبادى سكن فاحمد الله الذي علمنى ابي واهل بيته على محمد الذى خلق ابيهم

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

مختصر بيان الامور
التي في كتابي هذا

عن صاحب كتاب...
الذي في كتابي هذا...
مختصر بيان الامور...

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم
 هذه رسالة مترجمة بميزان أنطق مترتبة على فصول فضل العلم
 لما تصور فقط وهو حصول صورة الشيء في العقل والتصديق
 وهو تصوره بوجه حكم وهو اسناد امير الى امر اخر ايجابا و
 سلبا فيجب تقديم الاول على الثاني وضمنا لتتبرره
 طبعها لان كل تصديق لابد فيه من التصور
 في الفاظ دلالة اللفظ على المعنى بتوسط الوضوح له

بسم الله الرحمن الرحيم
 هذه رسالة مترجمة بميزان أنطق مترتبة على فصول فضل العلم
 لما تصور فقط وهو حصول صورة الشيء في العقل والتصديق
 وهو تصوره بوجه حكم وهو اسناد امير الى امر اخر ايجابا و
 سلبا فيجب تقديم الاول على الثاني وضمنا لتتبرره
 طبعها لان كل تصديق لابد فيه من التصور
 في الفاظ دلالة اللفظ على المعنى بتوسط الوضوح له

بسم الله الرحمن الرحيم
 هذه رسالة مترجمة بميزان أنطق مترتبة على فصول فضل العلم
 لما تصور فقط وهو حصول صورة الشيء في العقل والتصديق
 وهو تصوره بوجه حكم وهو اسناد امير الى امر اخر ايجابا و
 سلبا فيجب تقديم الاول على الثاني وضمنا لتتبرره
 طبعها لان كل تصديق لابد فيه من التصور
 في الفاظ دلالة اللفظ على المعنى بتوسط الوضوح له

لغة توفيقية بفتح الفاء الخ
كأنه منسوخة بالواو والهمزة واللام
التي تحتها ياء الوضع كذا في بعض النسخ
بأنه منسوخة بالواو والهمزة واللام
التي تحتها ياء الوضع كذا في بعض النسخ

مطابقة كدلالة الانسان على حيوان الناطق وتوسط
 الموضع لما دخل ذلك المعنى فيه تضمن كدلالة الانسان
 على حيوان اوسع النطق وتوسط الموضع لما جرح
 ذلك المعنى عنه التزم كدلالة الانسان على قابل السلم
 فصل الدال المطابقة ان قصد تجزئته ودلالة على جزئ
 معناه فهو مركب كرامي السهم والا فهو مفرد فان لم يصلح
 يقصد تجزئته فهو اداة كلا وان صلح له فان دل بهيته لتصرفه
 على زمان من الزمنة اشبهت فهو كلمة اى فعل وان لم يصلح فهو اسم
 مع اما ان يكون معناه واحدا او كثيرا فان كان واحدا فان تعين

في قوله الانسان على حيوان الناطق وتوسط
 الموضع لما دخل ذلك المعنى فيه تضمن كدلالة الانسان
 على حيوان اوسع النطق وتوسط الموضع لما جرح
 ذلك المعنى عنه التزم كدلالة الانسان على قابل السلم
 فصل الدال المطابقة ان قصد تجزئته ودلالة على جزئ
 معناه فهو مركب كرامي السهم والا فهو مفرد فان لم يصلح
 يقصد تجزئته فهو اداة كلا وان صلح له فان دل بهيته لتصرفه
 على زمان من الزمنة اشبهت فهو كلمة اى فعل وان لم يصلح فهو اسم
 مع اما ان يكون معناه واحدا او كثيرا فان كان واحدا فان تعين

وهو كذا في بعض النسخ
 في قوله الانسان على حيوان الناطق
 الموضع لما دخل ذلك المعنى فيه تضمن
 على حيوان اوسع النطق
 ذلك المعنى عنه التزم كدلالة الانسان
 على قابل السلم
 فصل الدال المطابقة
 ان قصد تجزئته
 ودلالة على جزئ
 معناه فهو مركب
 كرامي السهم
 والا فهو مفرد
 فان لم يصلح
 يقصد تجزئته
 فهو اداة
 كلا وان صلح
 له فان دل
 بهيته لتصرفه
 على زمان
 من الزمنة
 اشبهت فهو
 كلمة اى فعل
 وان لم يصلح
 فهو اسم
 مع اما ان يكون
 معناه واحدا
 او كثيرا
 فان كان واحدا
 فان تعين

من لم يكن في غير...
من لم يكن في غير...
من لم يكن في غير...

من لم يكن في غير...
من لم يكن في غير...
من لم يكن في غير...

من لم يكن في غير...
من لم يكن في غير...
من لم يكن في غير...

ذلك المعنى ولم يكن ضميره واسم اشارته او معنوا كانت هذا والرجل
يسمى علما وان تعين فمتواظبا ان كان حصوله في كل الف او
على السواء كالانسان والفرس ومشككا ان كان حصوله في
البعض ولي واقدم من الآخر كالوجود بالهسته الى العوالم
وله من ان كان كثيرا فان كان وضعه لتلك المعاني على السوية
فموشتر كعين ان لم يكن كذلك بل وضع لاحد مما
الى الثاني فيجئ ان ترك موضوعه الاول لسمي منقول اعرفيا
ان كان ناقلا فاعلمنا كدابة وشرعيا ان كان ناقلا شرعا
كصلوة واصطلاحا ان كان ناقلا عرفيا خاصا

من لم يكن في غير...
من لم يكن في غير...
من لم يكن في غير...

من لم يكن في غير...
من لم يكن في غير...
من لم يكن في غير...

سلك قوله لا يطلع الخ في كالمثل فانه
منه من اللفظ اسم لما صدر من افعال كالمثل
والشبهه في نقل العجز الى كقولك
على معنى في نقله من الاتان لا يطلع
على ان اللفظ اسم فان اللفظ هو
بنيان اللفظ في نقله من الاتان لا يطلع
على ان اللفظ اسم فان اللفظ هو
بنيان اللفظ في نقله من الاتان لا يطلع

كاصطلاح النحوي وان لم يترك ليمى بالنسبة الى الاول حقيقة
والى الثاني مجازا كما لا سبب بالنسبة الى الحيوان المقترن الاصل

اشباع وكل لفظ فهو بالنسبة الى لفظ آخر مراد ان توافقا
في المعنى كالمرطوب والخيش والاسود والليث وبسبب ان لم يتوافقا

فيه كالحجر والشمع واما المركب فهو اما تام وهو الذي
يصح السكوت عليه واما غيره فالاول ان حمل الصدق والاكاذيب
فهو خبر والا فان دل على طلب الفعل والانه صيغة موصولة متعللة

امر كقولنا انصرف مع انضوع دعاء وسؤال ومع اهتساوى
لتاس وان لم يدل على طلب الفعل والانه صيغة موصولة متعللة

نفس الامر قبل الابد والابديع والاشراق والاول والآخر
فيل منسوخ لا تقال لها اسكان فلهذا عمل التعريف
ويعود ما ذكره في قوله بذكر اللفظ والاداء في قوله
الشيء في بيان النوع المذكور في قوله
نفس الامر قبل الابد والابديع والاشراق والاول والآخر
فيل منسوخ لا تقال لها اسكان فلهذا عمل التعريف
ويعود ما ذكره في قوله بذكر اللفظ والاداء في قوله
الشيء في بيان النوع المذكور في قوله

ميران المنطق
او يعنى ان فروع المنطق هي قول هو جوه من فروع
عليه السلام ليستشركه من حيث انه من فروع المنطق
عالم غير فروع علوم المشرقة والاسلام في فروع المنطق
فروع المنطق هي قول هو جوه من فروع
عليه السلام ليستشركه من حيث انه من فروع المنطق
عالم غير فروع علوم المشرقة والاسلام في فروع المنطق
فروع المنطق هي قول هو جوه من فروع
عليه السلام ليستشركه من حيث انه من فروع المنطق
عالم غير فروع علوم المشرقة والاسلام في فروع المنطق

دعاه وسؤال مثل الامم النبوية
فروع المنطق هي قول هو جوه من فروع
عليه السلام ليستشركه من حيث انه من فروع المنطق
عالم غير فروع علوم المشرقة والاسلام في فروع المنطق
فروع المنطق هي قول هو جوه من فروع
عليه السلام ليستشركه من حيث انه من فروع المنطق
عالم غير فروع علوم المشرقة والاسلام في فروع المنطق

Handwritten marginal notes at the top of the page, including the number 90 and various script fragments.

ویندرج فیہ لہتمی والنراء وغیرہما واما الشانی فتوا ما کرب
 تصیدی کارجل لفظن واما غیر تصیدی کالمرب من اا
 واوایة فصل فی المعانی المفردة کل مفهوم فهو اما جزئی
 ان منع نفس تصوہ عن وقوع الشکرۃ فیہ کزید او کل
 ان لم منع فاکلی الذی ہو تمام ما ہیتہ جزئیاتہ نوع و ہو
 علی کثیرین متفقین بالحقائق فی جواب ما ہو والدلیل
 غیر المتساوی فی تلك الماہیۃ جس و ہو صادق
 علی کثیرین مختلفین بالحقائق فی جواب ما ہو سبب
 ان کان الجواب عن الماہیۃ وعن بعض ما یثار کما سیم

Handwritten marginal notes on the right side of the page, continuing the philosophical or linguistic discussion.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page, including the phrase 'ان کل ما یثار کما سیم'.

الحق قوله لا يحتمل انما يشبه
 الى الانسان فان جواب عن الانسان
 وعن بعض اشياء كما كانت
 الاثر كما في بعض
 وعلى انفس استجاب بعض
 مدد الاجابة
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 في قوله لا يحتمل انما يشبه

الكلية من الالفين في قوله لا يحتمل انما يشبه
 على شي فان لم يكن في قوله لا يحتمل انما يشبه
 على انما قال في قوله لا يحتمل انما يشبه
 حقيقة كالفصل العبدية
 انما هو القرب بل هو في الفصل العبدية
 في جنس دون الوجود لا يتبع اعتبارها في الفصل
 على المشاكلة من المشاكلة في الوجود لا يتبع اعتبارها

ميزان المنطق
 الذي يشار فيه في قوله لا يحتمل انما يشبه
 من انما قال في قوله لا يحتمل انما يشبه
 على انما قال في قوله لا يحتمل انما يشبه
 حقيقة كالفصل العبدية
 انما هو القرب بل هو في الفصل العبدية
 في جنس دون الوجود لا يتبع اعتبارها في الفصل
 على المشاكلة من المشاكلة في الوجود لا يتبع اعتبارها

هو الجواب عنها وعن كل ما يشاركها فيه كما يجوز ان بالنسبة
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 الى الانسان والفرس بعيدا عما كان الجواب عنها وعن بعض
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 ما يشاركها فيه غير الجواب عنها وعن بعض ما يشاركها في جسم المتام
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 والداخل المتساوي للفصل وهو كل صادق على
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 في جواب اي شئى هو في حقيقة فهو قريب ان
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 ميزان النوع عن مشاركة في جنس قريب بعيد ان ميزه
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 عنه في جنس بعيد والحاج من اشئى ان اقتضى انك كما عنه
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 فهو لازم والافروض مفرق واللازم قد يكون لازما
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 للوجود كالسواد الجبشي او لازما للما بهيته كالتروية للملح

لازم وجوده وقصد المادوية
 والافاضل كل اشئى موجود
 ليس لك ايوع
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 في قوله لا يحتمل انما يشبه
 في قوله لا يحتمل انما يشبه

مذکورہ میں ہر قسم کی امانت
مذکورہ میں ہر قسم کی امانت
مذکورہ میں ہر قسم کی امانت
مذکورہ میں ہر قسم کی امانت

و بینہما عموم و خصوص مطلقا ان صدق احدہما علی کل ما صدق
 علیہ الآخر من غیر عکسہ کلی کما حیوان و الانسان و بینہما عموم
 خصوص من و جہران صدق کا واحد ہنہما علی بعض ما صدق
 علیہ الآخر فقط کما حیوان و الا ایض فیہنما تباین ان لم یصدق
 شیئ ہنہما علی شیئ مما یصدق علیہ الآخر کما حیوان و الشجر
 فصل السجری کما یصدق علی المعنی المذكور ویسمی جزئیا حقیقیا
 فکلہ ایصدق علی کل انحصر تحت اعم ویسمی جزئیا انما
 فصل النوع کما یصدق علی ما ذکرناه ویسمی نوعا حقیقیا فکلہ
 ایصدق علی کل ہتہ یتقال علیا علی غیرہا جاس فی جواب
 ہتہ

والتفاتیق والہباتیقا
 ودرجہ سالتین جزئین لا یصدق علی ما یصدق
 فذکرا حیوانا و الشجران کما یصدق علیہما سالت کل
 علیہما کلہما و العکس فی کلین سلتا سالت کل
 علیہما سالت کلین کلین و جان ان لیس فیہما
 جہبہ سالت کلین نفس الامور و الشجران
 لیس فیہما نفس الامور و الشجران
 لیس فیہما نفس الامور و الشجران
 لیس فیہما نفس الامور و الشجران

میزان الخطی

کل بن کان الزاد کل بن سبب اللفظی و
 لیس فیہما نفس الامور و الشجران
 لیس فیہما نفس الامور و الشجران
 لیس فیہما نفس الامور و الشجران
 لیس فیہما نفس الامور و الشجران

وہذا فی جواب ما یصدق علیہما سالت کل
 وہذا فی جواب ما یصدق علیہما سالت کل
 وہذا فی جواب ما یصدق علیہما سالت کل
 وہذا فی جواب ما یصدق علیہما سالت کل

عنه قوله ان كل من حصل له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين

وحيثما كان الامكان متصل فترين وصدنا قضا اكان
 اي الموقوف من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين

الاقرار به عن تعريف اشئ بما يباويه في معرفة وجهه له
 عن احتمال الفاعلية غير ظاهرة الاله لانه باقياس ال
 اسئل فصل في تعريف القضا وما يتعلق بها
 القضا قولنا قلنا انه صادق او كاذب وهي شرطية
 اشلت له قضيتين بعد حذف الرابط والاحتمالية فالشرطية اما
 المتصلة وهي التي حكم فيها يصدق قضيتها او لا صدقها على تقدير امر

قوله كقولك في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين

ميزان المنطق
 فصل في تعريف القضا وما يتعلق بها
 القضا قولنا قلنا انه صادق او كاذب وهي شرطية
 اشلت له قضيتين بعد حذف الرابط والاحتمالية فالشرطية اما
 المتصلة وهي التي حكم فيها يصدق قضيتها او لا صدقها على تقدير امر

بسم الله الرحمن الرحيم

قوله كقولك في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين
 في احوالهم من غير ان يكون له من اهل البيت صلوات الله عليهم اجمعين

من الواضح في بعض اللغات وتسمى تارة كبرياء

وهي موجبة ان صح ان يقوان الموضوع محمول كقولنا

يكون موضوعنا ان صح ان يقوان الموضوع

كقولنا الانسان ليس بجماد كقولنا الانسان

شخصا حيثما سميت شخصية وان كان كليا فان

فيها مقدار او اذ الموضوع سميت محصورة ومسورة والمقطوع

عكسية هي اسود وهي اما موجبة كلية وسور باكل كقولنا كل راحة

او سلبية كلية وسور بالاشئ ولا واخذ كقولنا لا شئ لا احد

من الناس يجاد او موجبة جزئية وسور بعض وواحد

من الناس يجاد او موجبة جزئية وسور بعض وواحد

من الواضح في بعض اللغات
وهي موجبة ان صح ان يقوان
الموضوع محمول كقولنا
يكون موضوعنا ان صح ان يقوان
الموضوع كقولنا الانسان
ليس بجماد كقولنا الانسان
شخصا حيثما سميت شخصية
وان كان كليا فان فيها مقدار
او اذ الموضوع سميت محصورة
ومسورة والمقطوع عكسية
هي اسود وهي اما موجبة
كلية وسور باكل كقولنا كل
راحة او سلبية كلية وسور
بالاشئ ولا واخذ كقولنا لا
شئ لا احد من الناس يجاد
او موجبة جزئية وسور بعض
واحد من الناس يجاد او
موجبة جزئية وسور بعض
واحد

من الناس يجاد او موجبة جزئية وسور بعض وواحد
من الناس يجاد او موجبة جزئية وسور بعض وواحد
من الناس يجاد او موجبة جزئية وسور بعض وواحد

لما تولاها سلك كقولنا سلك الطريق
بالمعروف سلك العالم سلك الطريق
بالمعروف سلك العالم سلك الطريق
بالمعروف سلك العالم سلك الطريق

وان لم يكن خبر شي منها سميت محصلة ان كانت موجبة
 وبسبب ان كانت سالبة والاعتبار بالاجاب وبالسبب
 لا يطر فيها فان السبب حتى قول العالم موجبته مع
 ان طرفها عدسيان ولا شيء من المتحرك باكتساب
 ان طرفها وجوديان والفرق بين السببته وبوجوبه
 المعدوله الحمول في الانتظام في الشكافي فبانها موجبة
 ان قدمت الاربطة على حوتها السالبة وبسببته ان اخرجت
 وانما في التناحية قبل التية او باصطلاح على تخصيص لفظ غير
 بالاجاب المعدول لفظ ليس السبب بسيط او العكس
 السبب بسيط او العكس

ان كانت سالبة فان قولنا سلك الطريق
 او عدتية فان قولنا سلك الطريق
 او عدتية فان قولنا سلك الطريق
 او عدتية فان قولنا سلك الطريق

مميز ان المنطق
 ان كانت سالبة فان قولنا سلك الطريق
 او عدتية فان قولنا سلك الطريق
 او عدتية فان قولنا سلك الطريق
 او عدتية فان قولنا سلك الطريق

ان كان السبب بسيط او العكس
 ان كان السبب بسيط او العكس
 ان كان السبب بسيط او العكس
 ان كان السبب بسيط او العكس

في القضايا الموجبة التي جري الاصطلاح بالبحث عنها ثلث عشر

بسيطة ومركبة اما البسيطة وهي التي حقيقتها ايجاب فقط

سنة بالبيضة التي جميعها البسيطة

او سبقت فسته الضرورة المطلقة وهي التي يحكم فيها بضرورة

الاشارة الى الضرورة

ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه مادام ذات الموضوع

موجودة كقولنا بالضرورة كل انسان حيوان بالضرورة

لاشي من الانسان حجر الائمة المطلقة وهي التي يحكم فيها بتمام

ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه مادام ذاته موجودا وقدم

مثالها ايجابا وسلبا المشروطة العامة وهي التي يحكم فيها

بضرورة ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه بشرط وصف الموضوع

منه في القضايا الموجبة التي جري الاصطلاح بالبحث عنها ثلث عشر
بسيطة ومركبة اما البسيطة وهي التي حقيقتها ايجاب فقط
او سبقت فسته الضرورة المطلقة وهي التي يحكم فيها بضرورة
ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه مادام ذات الموضوع
موجودة كقولنا بالضرورة كل انسان حيوان بالضرورة
لاشي من الانسان حجر الائمة المطلقة وهي التي يحكم فيها بتمام
ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه مادام ذاته موجودا وقدم
مثالها ايجابا وسلبا المشروطة العامة وهي التي يحكم فيها
بضرورة ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه بشرط وصف الموضوع

بسيطة ومركبة اما البسيطة وهي التي حقيقتها ايجاب فقط
او سبقت فسته الضرورة المطلقة وهي التي يحكم فيها بضرورة
ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه مادام ذات الموضوع
موجودة كقولنا بالضرورة كل انسان حيوان بالضرورة
لاشي من الانسان حجر الائمة المطلقة وهي التي يحكم فيها بتمام
ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه مادام ذاته موجودا وقدم
مثالها ايجابا وسلبا المشروطة العامة وهي التي يحكم فيها
بضرورة ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه بشرط وصف الموضوع

بسيطة ومركبة اما البسيطة وهي التي حقيقتها ايجاب فقط
او سبقت فسته الضرورة المطلقة وهي التي يحكم فيها بضرورة
ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه مادام ذات الموضوع
موجودة كقولنا بالضرورة كل انسان حيوان بالضرورة
لاشي من الانسان حجر الائمة المطلقة وهي التي يحكم فيها بتمام
ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه مادام ذاته موجودا وقدم
مثالها ايجابا وسلبا المشروطة العامة وهي التي يحكم فيها
بضرورة ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه بشرط وصف الموضوع

كقولنا بالضرورة كل كاتب متحرك الاصابع ما دام كاتباً
بما مثال لوجوبه فان تحرك الاصابع ضروري للكتابة كجهد العاقد بوصف الكتابة بالاصابع
وبالضرورة الاشياء من الكتابة بساكن الاصابع ما دام كاتباً
بما مثال السابغ فان سلبه يكون الاصابع من ذات الكتابة ضروري جبراً والعقاد بالكتابة
العرفية العامة وهي التي يحكم فيها بدوام ثبوت المحمول للموضوع
منه العرفية الراجعة الى العرفية العامة

عكس من الذات ثبت الدوام ثبت العادة المطلقة العادة المطلقة
منه جبراً وثبات الذات ثبت قولنا المطلقة العادة المطلقة
فيعكس الاصابع على قولنا المطلقة العادة المطلقة
على ثبوتها من العرفية المطلقة مع العادة المطلقة
عبارة عن العرفية التي تبين فيها حكم اليجاب
والسلب فطابق من غير التقييد بالعلم باليجاب
فليتأمل استعمال وتسامع الفهم السلب الفعالية
عند الامتثال لثبوتها ولا تتسامع في ثبوتها
بجسم المطلق عند ثبوتها الاستعمال وانما
ميزان المنطق

او سلمه عنه شرط وصفه ومثاله ايجاباً وسلباً المطلقة
او جرد ام سلباً للمحمول من الموضوع
وهي التي يحكم فيها ثبوت المحمول للموضوع او سلمه عنه بان
الاصابع جبراً والاصابع جبراً

كقولنا باطلاق العام كل انسان تنفس ولاشئ من الانسان
العامة وهي التي يحكم فيها بارتقاء الضرورة عن اجانب المخالفات
العامة وهي التي يحكم فيها بارتقاء الضرورة عن اجانب المخالفات
العامة وهي التي يحكم فيها بارتقاء الضرورة عن اجانب المخالفات

العامة وهي التي يحكم فيها بارتقاء الضرورة عن اجانب المخالفات
العامة وهي التي يحكم فيها بارتقاء الضرورة عن اجانب المخالفات
العامة وهي التي يحكم فيها بارتقاء الضرورة عن اجانب المخالفات
العامة وهي التي يحكم فيها بارتقاء الضرورة عن اجانب المخالفات
العامة وهي التي يحكم فيها بارتقاء الضرورة عن اجانب المخالفات

قوله انما ثبت في الوجودات جبراً كالمادة
التي هي لا تتغير في الوجودات جبراً كالمادة
التي هي لا تتغير في الوجودات جبراً كالمادة
التي هي لا تتغير في الوجودات جبراً كالمادة
التي هي لا تتغير في الوجودات جبراً كالمادة

بكون ذلك حقيقة
بكون ذلك حقيقة
بكون ذلك حقيقة
بكون ذلك حقيقة
بكون ذلك حقيقة

وموجبة مطلقة عامته ومثالها قدم الوجودية المماضورية وهي
المطلق قيد المماضورية بحسب الذات والمماضورية عبارة عن
ممكنية عامته فالوجودية المماضورية انما كانت موجبة لقولنا كل
انسان ضاحك بالفعل لا بالضرورة فمن موجبة مطلقة عامته و
ممكنية عامته وانما كانت سلبية لقولنا لا شيء من الانسان ضاحك
بالفعل لا بالضرورة فمن سلبية مطلقة عامته وموجبة ممكنية عامته
الوجودية المماضورية وهي المطلقة العامته مع قيد المماضورية
بحسب الذات وهي سواء كانت موجبة او سلبية فمن موجبة
عامتين احدهما موجبة والاخرى سلبية ومثالها ما مر في

انما كانت موجبة مطلقة عامته ومثالها قدم الوجودية المماضورية وهي
المطلق قيد المماضورية بحسب الذات والمماضورية عبارة عن
ممكنية عامته فالوجودية المماضورية انما كانت موجبة لقولنا كل
انسان ضاحك بالفعل لا بالضرورة فمن موجبة مطلقة عامته و
ممكنية عامته وانما كانت سلبية لقولنا لا شيء من الانسان ضاحك
بالفعل لا بالضرورة فمن سلبية مطلقة عامته وموجبة ممكنية عامته
الوجودية المماضورية وهي المطلقة العامته مع قيد المماضورية
بحسب الذات وهي سواء كانت موجبة او سلبية فمن موجبة
عامتين احدهما موجبة والاخرى سلبية ومثالها ما مر في

انما كانت موجبة مطلقة عامته ومثالها قدم الوجودية المماضورية وهي
المطلق قيد المماضورية بحسب الذات والمماضورية عبارة عن
ممكنية عامته فالوجودية المماضورية انما كانت موجبة لقولنا كل
انسان ضاحك بالفعل لا بالضرورة فمن موجبة مطلقة عامته و
ممكنية عامته وانما كانت سلبية لقولنا لا شيء من الانسان ضاحك
بالفعل لا بالضرورة فمن سلبية مطلقة عامته وموجبة ممكنية عامته
الوجودية المماضورية وهي المطلقة العامته مع قيد المماضورية
بحسب الذات وهي سواء كانت موجبة او سلبية فمن موجبة
عامتين احدهما موجبة والاخرى سلبية ومثالها ما مر في

بلا تورد موجبه مطلقة
ومنه لا ادانها وهو قولنا كل
منه لا ادانها وهو قولنا كل

منه لا ادانها وهو قولنا كل
منه لا ادانها وهو قولنا كل
منه لا ادانها وهو قولنا كل

منه لا ادانها وهو قولنا كل
منه لا ادانها وهو قولنا كل
منه لا ادانها وهو قولنا كل

وهي التي يحكم فيها بضرورة ثبوت المحمول للموضوع او سلبه عنه
على التوقيتية

في وقت معين من اوقات وجود الموضوع مقيد بالبلاد واهلها

الذات هي التي كانت موجبة كقولنا بالضرورة كل قمر بنخست
في وقت معين من اوقات وجود الموضوع مقيد بالبلاد واهلها

وسالته مطلقة عامته وان كانت سالته كقولنا بالضرورة لا شيء
وهي معلوم لا دوام على قولنا لا شيء من القمر بنخست
باطلاق المعاني

من القمر بنخست وقت التبريح لا ادانها من سالته وقية مطلقة موجبة
الانتهى بالبرج

مطلقة عامته المنتشرة وهي التي يحكم فيها بضرورة ثبوت المحمول للموضوع
اي التوقيتية السادسة من التوقيتات

عنه في وقت غير معين من اوقات وجود الموضوع مع اللادوام حسب الذات
بمعنى انه لا يبرهنه لا يبينه ان يتبرعهم التيقن له كما له التبرع

وهي التي كانت موجبة كقولنا بالضرورة كل انسان متفلس في وقت لا ادانها

من اوقات معينين من اوقات
من اوقات معينين من اوقات
من اوقات معينين من اوقات

من اوقات معينين من اوقات
من اوقات معينين من اوقات
من اوقات معينين من اوقات

من اوقات معينين من اوقات
من اوقات معينين من اوقات
من اوقات معينين من اوقات

من اوقات معينين من اوقات
من اوقات معينين من اوقات
من اوقات معينين من اوقات

ميزان المنطق

او ادوام الوصف لادانها صدقت
بالضرورة حسب الوقت المعين وهو وقت وجود
الوصف لادانها فيصدق في قولنا كل كائن يحترق بالضرورة
بالضرورة في وقت كذا لا يخفى فساد وقتنا
عدم الفرق بين الضرورة في قولنا كل كائن يحترق بالضرورة
او وصف وقتنا فساد فلا يخفى فساد وقتنا
لادوام الوقت فيكون الشرط انما هو في وقتنا
مطلقا لا انه في وقتنا فساد فلا يخفى فساد وقتنا
او وصف وقتنا فساد فلا يخفى فساد وقتنا
من غير كس من بعض اوقات الذات تخلفت
التي من بعض اوقات الذات

منه لا ادانها وهو قولنا كل
منه لا ادانها وهو قولنا كل
منه لا ادانها وهو قولنا كل

في قولنا بالضرورة
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

فمن موجبة منتشرة مطلقه وسالبة مطلقه عامه وان كانت
دعي بسيطة غير معدود في ايساطها

كقولنا بالضرورة لاشئ من الانسان يمتنع نفس في وقت او
اما

فمن سالبة منتشرة وموجبة مطلقه عامه الممكنة الخاصة هي
السلفيته السالبة من المركبات

يحكم فيها بارتقاء الضرورة المطلقة عن جانبي الوجود و
السلفيته السالبة من المركبات

جميعا سوا كانت موجبة كقولنا بالامكان الخاص كل انسان
الخاص في قولنا بالامكان الخاص كل انسان

كما تبين سالبة كقولنا بالامكان الخاص لاشئ من انسان
الخاص في قولنا بالامكان الخاص لاشئ من انسان

فمن يمكن تبين موجبة وسالبة فصل في الشرطية الخبر والاداء
الخاص في قولنا بالامكان الخاص لاشئ من انسان

فيما يسمى مقدما والثاني تاليا وهي متصله لزوميه ان كان
الخاص في قولنا بالامكان الخاص لاشئ من انسان

صديقا فيها على تقدير صدق مقدم لزوما واقفاية ان كان
الخاص في قولنا بالامكان الخاص لاشئ من انسان

في قولنا بالضرورة
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

بينما لا يختص بالضرورة في قولنا
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

الضرورة من الطرفين في قولنا
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

من سائر الكليات وان من الكليات العائدة بالضرورة
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

واعلم من راجع من دلالات العائدة بالضرورة
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

الضرورة من الطرفين في قولنا
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

من سائر الكليات وان من الكليات العائدة بالضرورة
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

واعلم من راجع من دلالات العائدة بالضرورة
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

الضرورة من الطرفين في قولنا
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

من سائر الكليات وان من الكليات العائدة بالضرورة
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

في قولنا بالضرورة
لاشئ من الانسان
العام في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا
لاشئ من الانسان
الخاص في قولنا

ملاحظه اوله اوله الاماكن اللى فى الجواز
 الظاهر من على الصدق من غير الاضافة
 و كذا في حكمه على ما في
 و كذا في حكمه على ما في
 و كذا في حكمه على ما في
 و كذا في حكمه على ما في

بمجرد الاتفاق كقولنا اتحان الانسان باطلاقها كما زعموا و منفصلة
حقيقته ان حكم فيها بالتناهي بين جزئيا في الصدق و الكذب
معاً كقولنا العدد اما زوج او فرد و مائة اجمع ان حكم فيها بالتناهي
بين جزئيا في الصدق فقط كقولنا هذا اشئى اما شجر او حجر
مائة اشعلون حكم فيها بالتناهي بينهما في الكذب فقط كقولنا اما نيكو
زيد في البحر او لا يفرق فسالته كلا واحد من هذه القضايا يرفع الحكم
موجباً اعلم ان كليته الشرطية ايكون التناهي لازماً او معانداً
على جميع التقادير التي لا يثنا في مقدمية المقدم و مؤخرتها ايكون
على بعض هذه التقادير خصوصيتها ايكون كذلك على وضع عين

و قد رتبنا في بين جزئيا في الكذب
 فيها بالتناهي بين جزئيا في الكذب
 فطاعت من غير ان يكون نازلاً او جازماً
 يمكن اجتماعهما في الكذب فلا يكونا من
 بانسان في جزئيا في الصدق فمجرد اجتماعهما في الصدق
 غير الاشئى في الصدق فمجرد اجتماعهما في الصدق
 اما يكون زيد في البحر او لا يفرق فان حكم فيها بالجمع

الاستدلال

على ان هذه الاماكن المنفصلة
 و مائة اشعلون حكم فيها بالجمع
 الاقتصار على حكم فيها بالجمع
 و قد رتبنا في بين جزئيا في الكذب
 فيها بالتناهي بين جزئيا في الكذب

زيادة معرفة الانسان فانها لا تضاف
 يمكن ان يجمع معلوماته في نفس
 كذا في حكمه على ما في

لشخص طائفة فانما هو مجرد ١٢ بل في
والا يتركه فيكون انما هو مجرد ١٢ بل في
الاشارة الى ان الشخص طائفة فانما هو مجرد ١٢ بل في
والا يتركه فيكون انما هو مجرد ١٢ بل في

وبما بهما لا لا وضاع فهو الموجبة لغيره في اشريته المتصلة كلها
وقهها وحدهما ونحوه وسور الموجبة لغيره المتصلة وما لو اسألتها لغيره
فيها ليس بنته والموجبة لغيره فيكون اسألتها لغيره
قد لا يكون وبادخال السلب على سور الايجاب انما لا يلفظ
لو وان واذا في المتصلة واما واو في المنفصلة
في التناقض هو اختلاف التقنينين بالايجاب السلب بحيث
يقتضيه لذاته ان يكون احدهما صادقة والاخرى كاذبة ويتحقق
بين التقنينين الا باجماد النسبة حكمية بينهما
في بعكس التامى وعبارة عن جعل احد طرفي القضية

اشارة الى ان الشخص طائفة فانما هو مجرد ١٢ بل في
والا يتركه فيكون انما هو مجرد ١٢ بل في
الاشارة الى ان الشخص طائفة فانما هو مجرد ١٢ بل في
والا يتركه فيكون انما هو مجرد ١٢ بل في

والاشارة الى ان الشخص طائفة فانما هو مجرد ١٢ بل في
والا يتركه فيكون انما هو مجرد ١٢ بل في
الاشارة الى ان الشخص طائفة فانما هو مجرد ١٢ بل في
والا يتركه فيكون انما هو مجرد ١٢ بل في

عن قولهم كان انوارا على كبرية
 عن قولهم كان انوارا على كبرية
 عن قولهم كان انوارا على كبرية
 عن قولهم كان انوارا على كبرية
 عن قولهم كان انوارا على كبرية
 عن قولهم كان انوارا على كبرية
 عن قولهم كان انوارا على كبرية
 عن قولهم كان انوارا على كبرية
 عن قولهم كان انوارا على كبرية

مكان الآخر مع بقائه الصدق وكيفية فاما الكيفية فلا يتبع
 في الموجودات لانها لا تتعكس ككيفية الاحتمال كون المحمول اعم
 من الموقوف كقولنا كل انسان حيوان فلا تتعكس ككيفية الكلية
 قولنا كل حيوان انسان واما السالبة فتتعكس ككيفية كقولنا
 لاشي من الانسان يحجر انه يصدق لاشي من الحجر بانسان
 فصل في عكس نقیض وهو عبارة عن المتقديين
 عنده تبديل كل من طرفي القضية بنقيض الآخر مع بقائه
 واكيف كما يتق في كل انسان حيوان كل حيوان لا انسان
 وعند المتأخرين عبارة عن جعل نقيض الثاني اجزا الاول

على تقدير وجوده ولا شك ان كان
 على تقدير وجوده ولا شك ان كان
 على تقدير وجوده ولا شك ان كان
 على تقدير وجوده ولا شك ان كان
 على تقدير وجوده ولا شك ان كان
 على تقدير وجوده ولا شك ان كان
 على تقدير وجوده ولا شك ان كان
 على تقدير وجوده ولا شك ان كان
 على تقدير وجوده ولا شك ان كان
 على تقدير وجوده ولا شك ان كان
 على تقدير وجوده ولا شك ان كان

وموافقا اصل في الصدق
 قولنا كل انسان حيوان
 لا شيء مما ليس بحيوان
 قوله الفرق بينهما اي بين
 القول بتقديريين وان تفرقا
 ليعرف في المطولات وان
 اريد ان تفرقا فليكن التقدير
 عن ساقى احببته فليكن
 بوالفهم

بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف
بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف
بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف

بينة الافراد مع صلاحيته نحو ان الانسان لشيء حصره وايضا لتقسيمه امر للمحمودية في بيان حروف السلب
من الموضوع معدولة الموضوع كقولنا اللامي جراد ومن المحمول محسبي معدولة المحمول نحو الجراد لا
او من الطرفين معدولة الطرفين نحو اللامي للعالم وبسبب معدولة محمول الا لما عدل فيها امر
السلب عن معناه الموضوع وهو سلب النسبة تسمية لكل اسم بجزءه والالف واللام من حروف السلب
محصلة الحركات موجبة كقولنا زيد كاتب وبسبب الحركات تلك التقضية سالبة نحو زيد كاتب وبسبب
اسمى الاعتبار للنسبة في كون التقضية معدولة وبسبب ذلك لان قولك زيد ليس بقائم لشيء من غير انضمام الالف
على زيد نفسه ولانه النسبة اسمية وان كان المراد سبب التسمية من غير بسبب ولكن اولى تقضية للتقضية
باعتبار الكيفيات ان بين هيا كيفية التقضية من الضرورة والدرام والامكان والاتساع واللا ضرورة
والادام موجبة وواجبة امكان النحان رقعا للجزء حروف السلب من سلب الضرورة عن الایجاب
او عن السلب خاص ان حبلت هي الضرورة عنهما جميعا هي عن الایجاب لسلب فتقوله وبهتة بتدو
امكان خبر دعاء وخاص صفة الامكان موجبة التقضية على التقدير الاول هي كناية متي وعلى الثاني منكم متي
او فعل او دوام او ضرورة كل هذه الثلاثة بالرفع عطفت على قوله امكان والتقضية تسمى على الاول سلفا
عامة فتمت بما بدأنا به لان هذا هو المفهوم من التقضية عند اطلاقها وعدم تقيدتها بالضرورة
والدرام او غير ذلك من الایجابات اولان الحكم فيها غير مقيد بزمان من الازمنة الثلاثة والایجابات
لكونها اتم من الوجودية للماد الكمية واللا ضرورة وعلى الثاني ما هي الدرام الذي يدل على عدم
الانكسار النسبة لا على اتساع الانكسار الكمية المطلقة وعلى الثالث هي الضرورة التي يدل على تسامها الانكسار
ضرورية مطلقة فتمت بما بدأنا به ضرورة لاشتمالها على الایجاب المطلقة تقيدتها بالوجودات او وصفا لاهلها على الرغم من ضرورة
تسمية الضرورة على الاول اتمه وضرورية مطلقة وعلى الثاني شرطية عامة وعرفية عامة ووقاسمها ووقاسمها
او غير ذلك من غير شرطية مطلقة وبذلك تسمى لسبب ان حركاتها اتمها وسلب تقيدتها بالادام واللا ضرورة

بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف
بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف
بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف
بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف
بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف
بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف

بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف
بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف
بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف
بما قاله في هذا الموضع
الجموع من غير انضمام الالف

والمنه في الوجود من غير
في جهة من غير
كانت من غير
والمنه في الوجود من غير
والمنه في الوجود من غير

والمنه في الوجود من غير
والمنه في الوجود من غير
والمنه في الوجود من غير

والمنه في الوجود من غير
والمنه في الوجود من غير
والمنه في الوجود من غير

والمنه في الوجود من غير
والمنه في الوجود من غير
والمنه في الوجود من غير

اولا يكون مفيدا اجتماعا لان عند انبعاثات المذكورة في قبيل الكمال حال المايه في تغييرها وانما في كونها
 فالمطلقة العالقية هي وجودية لا دائمة والادام اشارت الى مكانة عامة مخالفة للاس في الكيفية
 في الكمال ووجودية لا ضرورية والماضورية عبارة عن مطلقته عامة كذا او شرا وطه والعربية العامة مشروطة
 وعرفية خاصة والادام فيها هو الطريق العام واما الكمية العامة فمقتضىه بالاضرة فقط
 من الجانب المرفوع فمنيت من جهة وبه القضا يا المنع من كميات التناقض تناقض التفضيلين والاضرة
 كالسار والاضرة. ذننا لا بواسطة وخصوصا ما دفع الاختلاف في الكيفية والكيفية عبارة عن الارتفاع
 والسبب الكمي في الكيفية والتبعية وفي الموجبين في اجهة والاتحاد فيها عداها وتحقيق في الخصوبتين
 بالاتحاد في الامور الثمانية هي وحدة الموضوع والحمل والمكان والزمان في الحيز والارضية
 والشروط القوة والفعل في المصوتين باسماها هي الامور الثمانية مع المتعلق في الكمال هي الكمية
 الخمسة هي تبادلي طرفة العين مع بقا الصدق فالموجبة كلية كانتا جزئية متعكس جزئية لان
 الكيفيتين قد تكونان وانهم متعكس قد تصدقان والسالبة متعكس كليتين ان كانتا هي السالبة ايما هي كلية
 ولا هي وان لم يكن كلية بل كانت جزئية فلا تعكس امثلا القياس قضيتان يستلزمان بصورتهما
 قضيتا اخرى وهي اسقاطية وتام فيهما من الاقضية التي ان لم يكن التبعين معا ولا انقضاهما كقولهم
 لا بدية من سطر السال جوكا كقولهم لا يصح في حد واسط فان كان واسط المذكور محمودا ان التبعيته
 والاضر وسرنا كانا ان التبعيتان اشركت في قوله على نظم سبع وهو وصول الحكم من افعال الموضوع
 جازية ووجوهها في التبعيتين وان التبعيتين في الاصل قد يربح لانه بعد ما بعد
 منه او مجموعها في التبعيتين فانها هي التبعيتين ان موضوعها فيها ثالثا وطلب
 ان يكونا في ذاتها في اوجهها من ايجاب تفضيلها ان وان كونها تستعمل في التبعيتين في
 انها سطرها في كل من جهة تفضيلها التبعيتين في قوله بها اس الاول

والمنه في الوجود من غير
 والعربية العامة مشروطة
 في الكمال ووجودية لا ضرورية
 والماضورية عبارة عن مطلقته
 وعرفية خاصة والادام فيها هو
 من الجانب المرفوع فمنيت من جهة
 كالسار والاضرة. ذننا لا بواسطة
 والسبب الكمي في الكيفية والتبعية
 بالاتحاد في الامور الثمانية هي
 والشروط القوة والفعل في المصوتين
 الخمسة هي تبادلي طرفة العين
 الكيفيتين قد تكونان وانهم متعكس
 ولا هي وان لم يكن كلية بل كانت
 قضيتا اخرى وهي اسقاطية وتام
 لا بدية من سطر السال جوكا
 والاضر وسرنا كانا ان التبعيتين
 جازية ووجوهها في التبعيتين
 منه او مجموعها في التبعيتين
 ان يكونا في ذاتها في اوجهها
 انها سطرها في كل من جهة

هذا كيف يسمى الاول والآخر
بجوارب الترتيب والاول والآخر
في الصفات ان كان من جنس واحد
وهذا هو الذي لا يوصف به
الاول وهو العلم بالشيء
عن الكليات او عن الصفات
من حصول المعرفة بالشيء
بخطا العود وليس من جنس
مستقيم ان كان من جنس واحد
عسا نظر على ان هذه هي الجوانب
التي لا ياراد بها ما يقابلها
المستقيمة وهي كما انما كان لابد
لحصولها فكيف يسمى ما كان لابد
الا هو الذي لا يوصف به الجوانب
بجوارب الترتيب والاول والآخر
بجوارب العلم والاول والآخر
ان كانت من جنس واحد من جنس
الاولى فلا يلزم من ذلك الترتيب
بجوارب الترتيب والاول والآخر

والثاني في اربعة اقسام القضية العقلية ايكون ستة عشر وثبت الاول المحصور الاربع والثاني
السابعين للمناقضات اى بسبب اختلافات مقارنتها في الكيفية والشكل الثالث بشرطه ايجاب تعقيبه
الاولى وكتابة احدهما فخره ستة وثلاثون ثاني للمناقضات اى بسبب مخالفة الوجود بين مقارنته
في الكمية والاربع عارض اى خفى المعنى غير ظاهر الاربع بعينه عن الفهم الكونية على غير النظم الطبعي شرطه ايجاب تعقيبه
وتمتناعى عطف على قوله واقرانى فان كانت القضية الاولى متصلة فوضع المقدم منتج وضع التالي
وضع التالي رفع المقدم لا غير اى لا ينتج وضع التالي وبمع المقدم ولا رفع المقدم مع التعلق للارزم
اى لان التالي بازعم المقدم ووجود الملزوم بدون الازم مع ولا عكس اى بما ازرعوم الازم و
ان كانت منفصلة فوضع الرفع والرفع اى كان يوضع احد الطرفين منتج اخرى
والبرهان قياس عيني اى منسوب الى اثنين وبه الاعتقاد واسما بزم والمساكن اثبت تعقبات
اى القضايا اليقينية احدها بزم الالستقاردا ولها مبريات وبى القضايا التي يستعمل العقل فيها بزم و
تصور الطرفين وثانيتها مشاهدات اى بزم ظاهر مبريات مبريات اى بزم مبريات مبريات وعبادات ثنائيات
متوازات وهي التي يستعمل العقل فيها بواسطة السماع من جماعة كثيرة اى ليعتق توليد بزم على الكثرة
وراجعاً مبريات وبى التي يستعمل العقل فيها لتحويل اى مبريات مبريات وقاسمها مبريات
وهي التي لا يحتاج العقل فيها الى مشاهدة مساوئها مبريات وهي التي يقتصر العقل في حكمها
الى دسطة لا يتب عن الذين عند تصور الطرفين ويسمى قضايا قياسية مبرياتها ايضا وتحويلها
جهد وخطبة وشعر وسنطة فالاول اى ايجد ملولت من المشهورات وبى التي يطابق
فيها آراء الكل او من المسلمات التي يسلمها بعضهم في المناظرة والثاني اى سلطة ملولت
من المشهورات وهي التي توجد من عقيدة اهل المظنون وهي التي يحكم بها الحكماء بزم بزم بزم
والثالث اى المشهورات من المبريات وهي التي يحل بها في آثار النفس منها قضايا بسيطة فتتقار

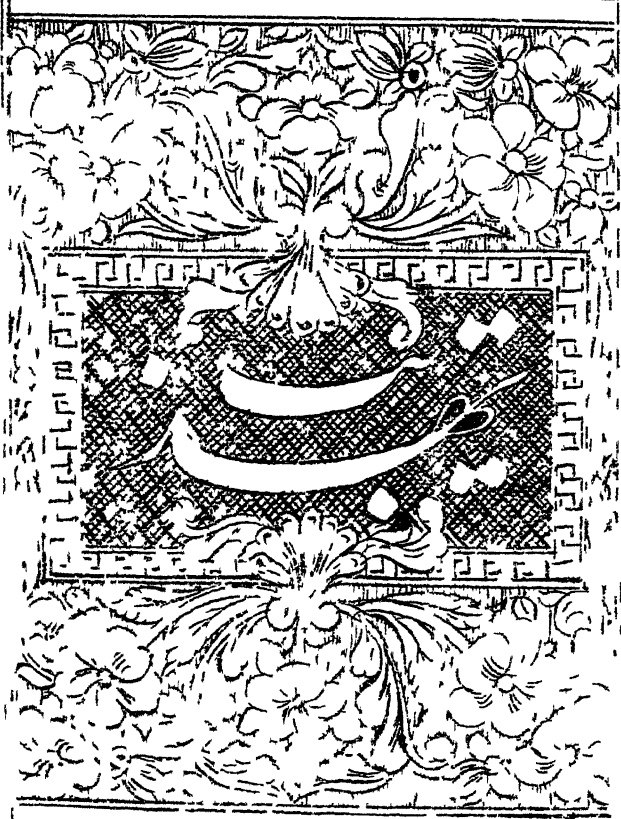
المناقضات على الترتيب
والمناقضات على الترتيب
ان كانت من جنس واحد من جنس
الاولى فلا يلزم من ذلك الترتيب
بجوارب الترتيب والاول والآخر

بالمعلوم ان العلم والاول والآخر
ان العلم والاول والآخر
ان العلم والاول والآخر
ان العلم والاول والآخر

صنعت کون فنکاران فضل خدای زوین مس

وینای می‌شمال کسب طبع من جانان

موضوعه المعجم التصوري والتصديقي من حيث انه يوصل
خروجيه به من غير ان يفرق بينهما بل يجمع بينهما في مفهوم واحد
الذي هو موضوع التصديق والتصوري معا
فان الموضوع هو الذي يصدق عليه
والذي هو الذي يتصوره
وهو الذي يصدق عليه
وهو الذي يتصوره

ان التصديق والتصوري
يكونان معا في الموضوع
فان الموضوع هو الذي يصدق عليه
وهو الذي يتصوره
وهو الذي يصدق عليه
وهو الذي يتصوره

موضوعه المعجم التصوري والتصديقي من حيث انه يوصل

خروجيه به من غير ان يفرق بينهما بل يجمع بينهما في مفهوم واحد
الذي هو موضوع التصديق والتصوري معا
فان الموضوع هو الذي يصدق عليه
والذي هو الذي يتصوره
وهو الذي يصدق عليه
وهو الذي يتصوره

منه الدلالة على جزوه المعنى مركبا تاما خبر او اشارة واما قص

تصديقي او غير دوالا فهو مفرد وموان
مشتق من فعل الدلالة التسمي على
الذي هو الذي يصدق عليه
وهو الذي يتصوره
وهو الذي يصدق عليه
وهو الذي يتصوره

احدا لازمة التثنية كقوله
وهو الذي يصدق عليه
وهو الذي يتصوره
وهو الذي يصدق عليه
وهو الذي يتصوره

الذي هو الذي يصدق عليه وهو الذي يتصوره وهو الذي يصدق عليه وهو الذي يتصوره

وهو الذي يصدق عليه وهو الذي يتصوره وهو الذي يصدق عليه وهو الذي يتصوره

وهو الذي يصدق عليه وهو الذي يتصوره وهو الذي يصدق عليه وهو الذي يتصوره

على الكثرة المتخلفة كحقائق في جواب ماهونا نجان اجواب
عن المسئلة وعن بعض المشاركات هو اجواب عننا وعن الكل
فقراب كاجوان وانما بعيد كجسم النامي فالثاني النوع هو المقبول
على الكثرة المتخلفة حقيقة في جواب ماهو قد لطلق على المسئلة
المقول عليها وعلى غيره كجنس في جواب ماهو مختص باسم الاصل
كلاول بالحقق ويشيا عموم من وجه لتصاوتها على الان
وتفارقها في الحيوان والنبطة ثم الاجناس قديم تبت تصاعده
الى العالى ويسمى جنس الاجناس الانواع تنازلة الى السافل
ويسمى نوع الانواع درجات او مستويات الثالث الفصل

على الكثرة المتخلفة كحقائق في جواب ماهونا نجان اجواب
عن المسئلة وعن بعض المشاركات هو اجواب عننا وعن الكل
فقراب كاجوان وانما بعيد كجسم النامي فالثاني النوع هو المقبول
على الكثرة المتخلفة حقيقة في جواب ماهو قد لطلق على المسئلة
المقول عليها وعلى غيره كجنس في جواب ماهو مختص باسم الاصل
كلاول بالحقق ويشيا عموم من وجه لتصاوتها على الان
وتفارقها في الحيوان والنبطة ثم الاجناس قديم تبت تصاعده
الى العالى ويسمى جنس الاجناس الانواع تنازلة الى السافل
ويسمى نوع الانواع درجات او مستويات الثالث الفصل

وهو اجواب عننا وعن الكل
فقراب كاجوان وانما بعيد كجسم النامي فالثاني النوع هو المقبول
على الكثرة المتخلفة حقيقة في جواب ماهو قد لطلق على المسئلة
المقول عليها وعلى غيره كجنس في جواب ماهو مختص باسم الاصل
كلاول بالحقق ويشيا عموم من وجه لتصاوتها على الان
وتفارقها في الحيوان والنبطة ثم الاجناس قديم تبت تصاعده
الى العالى ويسمى جنس الاجناس الانواع تنازلة الى السافل
ويسمى نوع الانواع درجات او مستويات الثالث الفصل

وهو اجواب عننا وعن الكل
فقراب كاجوان وانما بعيد كجسم النامي فالثاني النوع هو المقبول
على الكثرة المتخلفة حقيقة في جواب ماهو قد لطلق على المسئلة
المقول عليها وعلى غيره كجنس في جواب ماهو مختص باسم الاصل
كلاول بالحقق ويشيا عموم من وجه لتصاوتها على الان
وتفارقها في الحيوان والنبطة ثم الاجناس قديم تبت تصاعده
الى العالى ويسمى جنس الاجناس الانواع تنازلة الى السافل
ويسمى نوع الانواع درجات او مستويات الثالث الفصل

و هو بقول علي شئ في جواب اي شئ هو في ذاته فان ميرز عمن
اي دآن كليست محمول بر شي در جواب د سوال اي شي هو في ذاته
المشاركات في جنس القريب بقرب او البعيد فبعد واذا اختلف
بالميرز هو فمقوم والى بالميرز عنده فمقسم والمقوم للعالي مقوم للمساقل
والعكس والمقسم بالعكس الا ان اخرج خاصة وهو ان اقول على ما تحت
وهو محسوس كقسمه من ايات ومقوم حيزان فان في قسمه من قسمه في شئ
واحدة فقط خاصا من الاعراض العام وهو ان اقول على ما على

فقط اذا كانت بي شئ من شئ من انما يكون في الصراحه او شئ من انما يكون في العكس
غير باوكل منهما ان تنقسم انفا كما عنده في اي من بالنظر الى المساوية
او الوجودين يلزم لصوره من تصور الملزوم من تصور عما هو مقوم له
وغيره من اختلافه والافاضل غارق يدوم وزول به علة اول بطور
مفهوم لكي يجمع كليا بينه تخيلا ومعروضه طبيعيا واجموج عقليا
في بانفصل باري الانساق

كرد شود و بسوحي ان ارفع
فصل آن باين اين فصل
نسبت كرد شود و بطرف و بيبس اين فصل
فخرج الا اذا ان جنس بين اين فصل
و قسمه من هذا من قسمه من على است
سائل اين برهان ان قائم كذا في است و خارج
واقعة اولاد و اولاد و اولاد و اولاد
فانما كذا في شئ من انما ان انما
باشي من شئ خاصه و بدو قسمه
لمزيد حيز او او في كذا ان خاصه
لغيره شئ كذا في انما انما في است
براي انسان ان انما انما انما
الى انما انما انما انما انما
كذا في انما انما انما انما انما
وغيره من شئ من شئ من شئ من شئ
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما

فانما كذا في شئ من انما انما انما
باشي من شئ خاصه و بدو قسمه
لمزيد حيز او او في كذا ان خاصه
لغيره شئ كذا في انما انما في است
براي انسان ان انما انما انما
الى انما انما انما انما انما
كذا في انما انما انما انما انما
وغيره من شئ من شئ من شئ من شئ
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما

فانما كذا في شئ من انما انما انما
باشي من شئ خاصه و بدو قسمه
لمزيد حيز او او في كذا ان خاصه
لغيره شئ كذا في انما انما في است
براي انسان ان انما انما انما
الى انما انما انما انما انما
كذا في انما انما انما انما انما
وغيره من شئ من شئ من شئ من شئ
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما

فانما انما انما انما انما انما
باشي من شئ خاصه و بدو قسمه
لمزيد حيز او او في كذا ان خاصه
لغيره شئ كذا في انما انما في است
براي انسان ان انما انما انما
الى انما انما انما انما انما
كذا في انما انما انما انما انما
وغيره من شئ من شئ من شئ من شئ
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما
فانما انما انما انما انما انما

و بگویند که این سخن از آنست که هر چه در حدیث است که در کتاب است ...

و کذا الا نواع خمسة و ارجح ان وجود اربعی منها فصل معرفت شیء

ما یقال علیه لافادة تصوره و بشرط اینگون ساویا و اجلی

فلا یصح بالاعم و الاخص و المساوی معرفة و جهالة و الاخصی

و التعریف بالفصل القرب حد و بانحاصه رسم فان كان

مع یکس القرب قمام و الاتفاق قص و لم یعتبره و بالعرض العام

و قد اخرج فی الناقص اینگون عدم کاللفظی و مویا بقصده

بفسیر لول اللفظ التصدیقات القضية قول بحتم الصدق

و الکنذ فان كان حکم فیما یتبوت شیئی او نفيیه عنه محلیه

و بدانکه این سخن از آنست که هر چه در حدیث است که در کتاب است ...

حکمت التصدیقات

و در صورت اینها که در حدیث است که در کتاب است ...

لطیفه فصول الالوهی الخ
 فیما یفید فی حق الالوهیة من حیث الالوهیة
 والارکان علی الالوهیة من حیث الالوهیة
 فیما یفید فی حق الالوهیة من حیث الالوهیة
 والارکان علی الالوهیة من حیث الالوهیة
 فیما یفید فی حق الالوهیة من حیث الالوهیة
 والارکان علی الالوهیة من حیث الالوهیة

والله اعلم بالصواب

الخبر الاول مقدماتی تالیما والموضوع مکان شخصیت

القضية شخصیة وخصوصة وان كان نفس الحقيقة قطعية والاشارة

فان بین كمية الانسان اوكلما اولبعثا مخصوصة وكلمة اوجبت

وما بالبيان سورا والاشارة وتلازم بحیثیه ولا برقی الموجبة

من وجود الموضوع محققا وهي اخبار حیه او مقدارها كحقیقیة اذ

فالنسبیه وقد سئل حوت السلب جز من جز نفسی معدولته والاشارة

فالمحصل وقد صرح بكيفية النسبیه من وجته والاشارة واما بالبيان

فان كان حكمه بضرورة النسبیه واهم ذات الموضوع موجودا في

الاشارة

در ایاتی که بر او اقرار است
 کما یستدل به از این براهین
 اراده کرده از این قضیه
 زیرا که آن قنایا را از این
 کلمات با ایاتی که در
 بر دو مورد چون از
 با ضمایم اشتغال آن
 غیبات اللفظی است
 کما یستدل به از این براهین
 قوله واما بالبيان
 قد عرفت من ان
 الالف واللام
 الخ

این اشارة
 الخ

وزوره مرکبات لان الامارة الى متلفه عامه والاضارة

الى محكمته عامة مخاضفة الكيفية هو اختي الكمية لا قبلها

فصل الشرطية مقابلة ان حكمها ثبتت نسبة على تقدير
اجري اولها زو مية ان كان ذلك بعلاقة والاتفاقية واصله
شهادة

ان حكم تناقني النسبة بين الامانة فيها صدقا وكذما هي الحقيقية
او صدقا فقط فالتمتع كمن وكذا فقط فالتمتع كمنها صدقا

ان كان التناقني لذاتي بخبرين والاتفاقية ثم الحكم في الشرطية
كانت في من الروحة والفزعة والشجرة والكثرة

ان كان على جميع تقاد المقدم فكلية او بعينها مطلقة فجزئية
فشخصية والالتمامة وطرفا الشرطية في الاصل قضيتان حليتان

فاني انما جعلت حليفين متلفين كما في قوله
ان الحكم تناقني النسبة بين الامانة فيها صدقا وكذما هي الحقيقية
او صدقا فقط فالتمتع كمن وكذا فقط فالتمتع كمنها صدقا
ان كان التناقني لذاتي بخبرين والاتفاقية ثم الحكم في الشرطية
كانت في من الروحة والفزعة والشجرة والكثرة
ان كان على جميع تقاد المقدم فكلية او بعينها مطلقة فجزئية
فشخصية والالتمامة وطرفا الشرطية في الاصل قضيتان حليتان

فاني انما جعلت حليفين متلفين كما في قوله
ان الحكم تناقني النسبة بين الامانة فيها صدقا وكذما هي الحقيقية
او صدقا فقط فالتمتع كمن وكذا فقط فالتمتع كمنها صدقا
ان كان التناقني لذاتي بخبرين والاتفاقية ثم الحكم في الشرطية
كانت في من الروحة والفزعة والشجرة والكثرة
ان كان على جميع تقاد المقدم فكلية او بعينها مطلقة فجزئية
فشخصية والالتمامة وطرفا الشرطية في الاصل قضيتان حليتان

الکبری و هو الشكل الاول او محمولها فالثاني او موضوعهما

اي الشكل الثاني في قوله كمال فاطمات في قوله كمال فاطمات

قائما الثالث او عكس الاول فالرابع ويشترط في الارباع ان يحاب

الصغرى و فعلها تبا مع كلياته الكبرى ليشيخ الموحجان مع اوجبه

الكلية الموحجان و مع السالبة السالبتين بالضرورة

و في الثاني اختلافان الكيف و كلياته الكبرى مع و هو المصغر

او انعكاس السالبة الكبرى و كون المنكته مع الضرورية الكبرى

مشروطة ليشيخ الكلتيان سالبة كلية و المختلفتان

في الكلم ايضا سالتية بانهما خلاف او عكس الكبرى

او الصغرى كقوله الترتيب ثم الترتيب و في الثالث

عكس صغرى و كبرى و فعلها تبا مع كلياته الكبرى ليشيخ الموحجان مع اوجبه

الكلية الموحجان و مع السالبة السالبتين بالضرورة

و في الثاني اختلافان الكيف و كلياته الكبرى مع و هو المصغر

او انعكاس السالبة الكبرى و كون المنكته مع الضرورية الكبرى

مشروطة ليشيخ الكلتيان سالبة كلية و المختلفتان

في الكلم ايضا سالتية بانهما خلاف او عكس الكبرى

Handwritten marginal notes on the left side of the page, providing additional commentary and examples related to the main text's logic and grammar.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, continuing the commentary and providing further examples.

بعض الحيوان من كل حيوان ساس... الانسان من كل حيوان ساس... الحيوان ساس... الانسان من كل حيوان ساس... الحيوان ساس... الانسان من كل حيوان ساس...

احكام الصغرى وفعليتها مع كلياتها... مع الموجبة الكليّة او بالعكس موجبة خبرية... الكليّة او الكليّة مع الخبرية سالبة... الصغرى والكبرى... مع كلياتها الصغرى واحتمالها مع كلياتها... الكليّة مع الاربع والخبرية مع السالبة... مع الموجبة الكليّة وكلياتها مع الموجبة خبرية... والافسالة بانحاءها وبالعكس... او بالرق الى الثاني بعكس الصغرى والثالث بعكس الكبرى

بعض الحيوان ليس... الانسان من كل حيوان ساس... الحيوان ساس... الانسان من كل حيوان ساس... الحيوان ساس... الانسان من كل حيوان ساس...

بعض الحيوان من كل حيوان ساس... الانسان من كل حيوان ساس... الحيوان ساس... الانسان من كل حيوان ساس... الحيوان ساس... الانسان من كل حيوان ساس...

من الخبیات واما سطرکے تالیف من الوہیات و ہشتہات
 فصل اجزاء العلوم ثلثة الموضوعات ذہنی التي تحت فی العلم
 عن ابعاضها الازاتیة والمہدی وہی صمدیہ والذہنیہ علیہا عیاشیہ
 وادعائہا مقدمات بنیة او ما خوة تسمیہ فی عملہا قیاسات العلم
 والمسائل وہی قضایا التطلب بالبرہان فی العلم ومہذوہا
 موضوع العلم او النوع منہ او عرض فرائیہ او مرکبہ وجمولہا اما امور
 خارجہ عنہا عارضتہ لواتہا وقد یفرق البیادى لما یدیاہ قبیل
 المقصودہ القدمات لما یتوقفت علیہ شئ او الجبصیرة ووط
 الرغبة لتعریف العلم وبیان غیبتہ وسمہ ضمیمہ وکان القدمات

ملا قول من الخبیات واما سطرکے تالیف من الوہیات و ہشتہات
 فصل اجزاء العلوم ثلثة الموضوعات ذہنی التي تحت فی العلم
 عن ابعاضها الازاتیة والمہدی وہی صمدیہ والذہنیہ علیہا عیاشیہ
 وادعائہا مقدمات بنیة او ما خوة تسمیہ فی عملہا قیاسات العلم
 والمسائل وہی قضایا التطلب بالبرہان فی العلم ومہذوہا
 موضوع العلم او النوع منہ او عرض فرائیہ او مرکبہ وجمولہا اما امور
 خارجہ عنہا عارضتہ لواتہا وقد یفرق البیادى لما یدیاہ قبیل
 المقصودہ القدمات لما یتوقفت علیہ شئ او الجبصیرة ووط
 الرغبة لتعریف العلم وبیان غیبتہ وسمہ ضمیمہ وکان القدمات

ای گامی گفتند و مقدمات برہان
 کہ دران شئی در علم موقوف بہ
 گفت بینائی ولت رغبت علم برہان
 تحصیل علم نند تعریف علم برہان
 مقصودہ ازان علم و بیان برہان
 از امور ان در علم بحث آرد شود

باب اول اشکال العرب

سواء مثل هر کس که باطل است بقصص و شرط و طو و
و قله و در صورتی که مستخرج بود طبع و الای مولانا
مولوی قدیر است احمد محمد و مقصود مستخرج است

صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه
صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه
صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه
صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه	صغری مورچه کلمه و کبری مورچه کلمه

اشکال الاول

شرط اول آن ایجاب صغری
و کلیت کبری است و الا غیره مختلف
بر آید و اختلاف سورج غلظت

اشکال الثانی

شرط اول آن ایجاب صغری
و کلیت کبری است و الا غیره مختلف
بر آید و اختلاف سورج غلظت

اشکال الثالث

شرط اول آن ایجاب صغری
و کلیت کبری است و الا غیره مختلف
بر آید و اختلاف سورج غلظت

اشکال الرابع

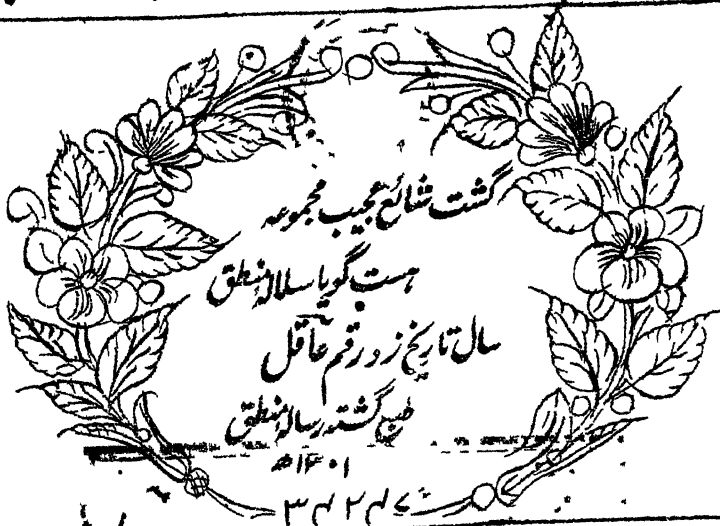
شرط اول آن ایجاب صغری
و کلیت کبری است و الا غیره مختلف
بر آید و اختلاف سورج غلظت

خاتمه

الحمد لله والمنته که مجموعه منطبق مشتمل بر رسالهای سیزده گانه یعنی صفحی
 و کبری و آیتا غوجی و مختصر المیزان و میزان المنطق و تهذیب
 و مرآة المنطق و تعریف الاشیا و تعلیقات تعریف الاشیا و مختص بدیع المیزان
 و رساله مقولات عشر و رساله جوابه مضیبه جدول اشکال اربعه بکمال خوبی
 در مطبع رفیع صدر آرای بزم اہمت و اقبال و سادہ گردین انجمن عظمت
 اہلال قزوین چشم مروت چشم مروت و ہمت مجمع محاسن پراہن جہر طوسی نول کشور حساب
 بایع بالسرور الوفور بجام کانپور در ماہ اپریل ۱۳۵۴ ع مطابق جمادی الاخر

۱۳۵۱ زینت طبع نیرفت فقط

تاریخ طبع از شاعر پیشانی مشی بجا و اندیال حساب اینست مطبع کانپور

کتاب حالت

میںدی - مصنف حسین بن علی المدینی
شرح التارات - مصنف الخیر المدینی
مختصر تلوی -
شمس بارزغہ - مصنف ملا محمود جوہوری
درسی کتاب ہے۔

کتاب علم کلام و معنی

حاشیہ میرزا ہدایت شرح مواقف - آرنیقا
مولوی محمد زاہد بن مولوی اسلم حسین المروزی
شرح مواقف - کامل پرشش ہفتیہ شرح
آجک پوری میں نہیں چھپی ہے پر بھرت کچھ
جدید طبع ہوتی ہے جس میں چھپو موقف ہیں۔
۱۔ موقف اول - تشریح علم کلام و مفہوم
۲۔ موقف دوم - تشریح امور عامہ۔
۳۔ موقف سوم درانہ زمانہ تصانیف جو
۴۔ موقف چہارم - در تشریح جوہر
۵۔ موقف پنجم - در باہتہ الکیات۔
۶۔ موقف ششم - در باہتہ سمعیات
شرح عقائد سنن علی محشی از ملا سعد الدین
تنت زانی۔

ایضاً شرح عقائد سنن علی - در مع سار
فیج المیتہ - بین میرت کو قہن او تارنا اور لوکا
سنہ قیلہ کہ بیان ہوئے ہیں کا بیان ہے۔
حاشیہ میرزا کی شرح عقائد سنن علی
حاشیہ عبدالحلیم صاحب الاکوانی خیالی
کہ سنن عقائد سنن علی کہ مصنف مولوی

عبدالحکیم سیالکوٹی۔

کتاب معانی و بیان

مختصر المعانی - محشی مع حاشیہ ختانی۔
صفا صفا جوہر - بن عمر معرفت - سعد الدین
نفت زانی۔
معلم الکامل - ابیک کیناب پوری و چینی
یکہ اما انا لکن تک چینی تمی اب پوری محشی ہو کر
کا دل سے ہوتی ہے۔ مصنف ملا سعد الملہ والذین
تنت زانی۔

کتاب کجور کتب عربیہ

مجموعہ پنج میر - شامل چنکتاب ذیل محشی
۱۔ نجومیہ - از میر سید شہدایت علامہ۔
۲۔ مائتہ عامل - ۳۰ - جمل - ۴۔
نلاصہ - ۵۔ تتمہ - ۶۔ عمدۃ المراد
ضریری - محشی مصنف امام ابو الحسن علی
حمید الدین۔
شہ مائتہ عامل محشی درسی کتاب ہے۔
درایۃ الخو محشی مع رسالہ عین الافادۃ
فی کشف الاضافہ - رسالہ از مولوی
عبد اللہ بگرامی۔

کافیہ محشی در خطا و تعاقب مع خطا ابن حباب
علامہ حباب مؤلفات سماویہ مع تصدیقہ ان
مصنف علامہ و نیز در رسالہ تحقیق مؤلف سماویہ
میں ایک مصنف ابن کمال کا اور دوسرا
مولوی عبد الرحیم کا۔
ایضاً کافیہ محشی بخط ابن بشرہ مصنف رسالہ

شرح کا فیہ - فارسی منظوم مصنف
مولوی محمد ابراہیم -
شرح ملا جاتی - محنتی مطبوعہ قدیم
شرح کا فیہ کی بہ مصنفہ ملا عبدالرحمن
جامی مع رسالہ تقریر حاصل و محصول از مولوی
خادم احمد -

ایضاً - سلی فلم مطبوعہ جدید و انج کاغذ عمدہ
مع تقریر حاصل و محصول -

حاشیہ بحال حاشیہ محمد الرحمن
دولون حاشیہ شرح ملا جامی کے بڑے بہتر

حاشیہ بحال مصنفہ ملا محمد عبدالرحمن مصنفہ ملا عبدالرحمن
رضی شرح کا فیہ مصنفہ محمد بن احسن

استرآبادی مطبوعہ مطبع ہذا گلان دو جلدیں
۱- جلد اول - تا بحث مجورات ہے -

۲- جلد ثانی - بحث بنیات کے تا بحث
صرف ختم کتاب -

لب الاحباب - مصنفہ مولوی عبید اللہ
شمسپیل الکافیہ - شرح کا فیہ مصنفہ

مولوی عبدالحمید شیر آبادی -
حاشیہ عبدالغفور - مصنفہ مولوی

عبدالغفور مع تکرار مولوی عبدالغفور مع ملا جامی کا
ناور ہاشمیہ ہے دو جلدیں -

حاشیہ عبدالغفور شہدہ ۵۷ پر ختم ہے
اور تکرار ۱۶ پر -

اصل اصول سخن مصنفہ مولوی محمد حیات
ہما اور عبدالصمد و سابق کا پتور -

جامعہ المتوضی - فارسی شرح مبسوط و متہ
کا فیہ کے مصنف مولوی عبدالغفور

چار جلدیں -

۱- جلد اول - مقدمہ کتابتہ تا بحث
ماوراء الشہرتین ہیں -

۲- جلد دوم - بحث منقویات سے
تا بحث قواعد

۳- جلد سوم - بنیات سے از حضرت
تا مسئلہ محل -

۴- جلد چہارم - بیان بیخ اہل مغربی
تا ختم کتابتہ -

کتب صرف

میزان الصرف منشعب - دو کتاب
صرف کی مع منشعب منظوم و دائرہ چہاں سیکھ

ابواب صرف -
مجموعہ میزان الصرف - مع تفسیری

مولوی الہی بخش دوم تہ مولوی محمد عبدالرحمن
شاکر مخلص حسین کتب مفصلہ مشمول ہیں -

۱- میزان الصرف - ۲- تفسیر جدیدہ -

۳- تکرار مقدمہ - ۴- منشعب منظوم
۵- منشعب منظوم - ۶- شرح منشعب

۷- تصاریف نافحہ - ۸- تبصرہ کاملہ
۹- تہ ابواب مزید -

تبیان شرح - میزان مصنفہ مولوی عبدالحمید
شش میزان الصرف - شرح مولوی

دارت علی دہلوی -
فتح وزیدہ - دو کتاب وزیدہ مصنفہ غلیہ

بن محمود درسی کتابتہ -
عمرہ شرح زیدہ - جامع المتین مصنفہ مولوی

رحمت اللہ -
صرف میر مصنفہ میر سید شرف الدین جرجانی

